

VLAAMSE GEMEENSCHAPSCOMMISSIE

DE RAAD

ZITTING 2019-2020

Nr. 11

INTEGRAAL VERSLAG

Vergadering van vrijdag 12 juni 2020

Ochtendvergadering

INHOUD

INTERPELLATIE (R.v.O., art. 61)	3
van de heer Dominiek Lootens-Stael tot de heer Sven Gatz, collegelid bevoegd voor Onderwijs en Scholenbouw, betreffende de cijfers over de ongekwalificeerde uitstroom van leerlingen uit het Nederlandstalig onderwijs in Brussel <i>Sprekers: Dominiek Lootens-Stael – Gilles Verstraeten – Sven Gatz, collegelid</i>	
VRAGEN OM UITLEG (R.v.O., art. 59)	10
- van mevrouw Bianca Debaets aan de heer Sven Gatz, collegelid bevoegd voor Onderwijs en Scholenbouw, betreffende de armoede in het onderwijs <i>Sprekers: Bianca Debaets – Sven Gatz, collegelid</i>	
- van mevrouw Bianca Debaets aan de heer Sven Gatz, collegelid bevoegd voor Onderwijs en Scholenbouw, betreffende de werking van de Examencommissie secundair onderwijs in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest <i>Sprekers: Bianca Debaets – Sven Gatz, collegelid</i>	

- van mevrouw Carla Dejonghe aan de heer Sven Gatz, collegelid bevoegd voor Onderwijs en Scholenbouw, betreffende de aanwervingen voor de gemeenschapscentra

Sprekers: Carla Dejonghe – Lotte Stoops - Sven Gatz, collegelid

- van mevrouw Bianca Debaets aan de heer Sven Gatz, collegelid bevoegd voor Onderwijs en Scholenbouw, over het aantal oproepen bij CLB's in Brussel

Sprekers: Bianca Debaets – Sven Gatz, collegelid

- van mevrouw Khadija Zamouri aan heer Sven Gatz, collegelid bevoegd voor Onderwijs en Scholenbouw, met betrekking tot de mogelijkheid tot telewerk voor VGC ambtenaren

Sprekers: Khadija Zamouri – Sven Gatz, collegelid

- van mevrouw Khadija Zamouri aan mevrouw Elke Van den Brandt, collegevoorzitter bevoegd voor Begroting, Welzijn, Gezondheid, Gezin en Stedelijk beleid, met betrekking tot de Corona-exitstrategie van de VGC en mentale veerkracht van Brusselaars en studenten

Sprekers: Khadija Zamouri – Els Rochette – Fouad Ahidar – Elke Van den Brandt, collegevoorzitter

- van de heer Mathias Vanden Borre aan de heer Pascal Smet, collegelid bevoegd voor Cultuur, Jeugd, Sport en Gemeenschapscentra betreffende de private samenwerkingen in de kunstensector en de rol van het cultuurloket

Sprekers: Mathias Vanden Borre – Lotte Stoops – Jan Busselen – Pascal Smet, collegelid

- van de heer Mathias Vanden Borre aan de heer Pascal Smet, collegelid bevoegd voor Cultuur, Jeugd, Sport en Gemeenschapscentra, betreffende het Vlaamse noodfonds voor Cultuur, Sport en Jeugd

Sprekers: Mathias Vanden Borre – Lotte Stoops – Pascal Smet, collegelid

ACTUALITEITSVRAGEN (R.v.O., art. 60) 37

- van de heer Mathias Vanden Borre aan de heer Pascal Smet, collegelid bevoegd voor Cultuur, Jeugd, Sport en Gemeenschapscentra, betreffende de projectoproep Staycation

Sprekers: Mathias Vanden Borre – Pascal Smet, collegelid

- van mevrouw Hilde Sabbe aan de heer Sven Gatz, collegelid bevoegd voor Onderwijs en Scholenbouw, betreffende maatregelen tegen discriminatie in het onderwijs

Sprekers: Hilde Sabbe – Sven Gatz, collegelid

- van de heer Gilles Verstraeten aan de heer Sven Gatz, collegelid bevoegd voor Onderwijs en Scholenbouw, betreffende de zomerclasses

Sprekers: Gilles Verstraeten – Sven Gatz, collegelid

BIJLAGEN 45

TREFWOORDENREGISTER 46

11de vergadering

Vergadering van vrijdag 12 juni 2020

OCHTENDVERGADERING

De vergadering wordt om 09.30 uur geopend.

Voorzitter: de heer Fouad Ahidar

INTERPELLATIE (R.v.O., art. 61)

De cijfers over de ongekwalificeerde uitstroom van leerlingen uit het Nederlandstalig onderwijs in Brussel

De heer Dominiek Lootens-Stael (Vlaams Belang): Op 30 maart 2020 werden de meest actuele cijfers van de ongekwalificeerde uitstroom of de vroegtijdige schoolverlaters gepubliceerd. Deze cijfers hebben betrekking op de schoolverlaters van 2017-2018.

In het schooljaar 2017-2018 verliet volgens de administratieve gegevens van de Vlaamse overheidsdienst voor Onderwijs en Vorming 11,9 % van de leerlingen het secundair onderwijs zonder diploma. Het percentage vroegtijdige schoolverlaters kende tussen de schooljaren 2009-2010 en 2014-2015 een dalend verloop. Daarna nam het percentage leerlingen dat het secundair onderwijs verlaat zonder diploma opnieuw toe. Er is een groot verschil tussen de verschillende onderwijsvormen. In het ASO verlaat 2,7 % vroegtijdig de schoolbanken, in het TSO 7,7 %. In het KSO en BSO gaat het om respectievelijk 14 % en 18 %. In het deeltijds BSO verlaten ruim 6 op de 10 jongeren het onderwijs vroegtijdig.

De kans op vroegtijdig schoolverlaten neemt sterk toe met elk bijkomend jaar schoolse achterstand. Ongeveer de helft van de jongeren met minstens 2 jaar schoolse achterstand geraakt niet tot aan de eindmeet.

Bij de jongeren die thuis met geen enkel gezinslid Nederlands spreken, ligt de kans op vroegtijdig schoolverlaten meer dan 3 keer zo hoog dan bij jongeren die thuis uitsluitend Nederlands spreken (respectievelijk 26,8 % en 7,5 %).

De verschillen naargelang het opleidingsniveau van de moeder zijn nog sterker. Bij jongeren waarvan de moeder een diploma hoger onderwijs heeft, verlaat 4,3 % vroegtijdig de schoolbanken. Bij jongeren waarvan de moeder geen diploma lager onderwijs heeft, loopt dit op tot 34,2 %.

Het verwondert niemand dat de koplopers in de uitval de Vlaamse centrumsteden zijn met een totaal van 18 %, met als top 3: Gent, Antwerpen en Brussel. Het aantal schoolverlaters zonder kwalificatie in het Vlaams onderwijs in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest spant de kroon met een bedenkelijke topscore van 23,5 %. Dus ondanks de grote inspanningen en investeringen in het onderwijs haalt bijna een kwart van de Brusselse scholieren in het

Nederlandstalig onderwijs de eindmeet niet.

Leerlingen die niet meer leerplichtig zijn en stopten in het Vlaams secundair onderwijs vooraleer zij hun kwalificatie behaalden, blijven het volgens alle analyses moeilijk hebben op de arbeidsmarkt. Dit blijft zeker een belangrijke kwestie. We kunnen het ons niet veroorloven dat net geen kwart van de scholieren dat ons onderwijs aflevert, niks in handen heeft en eigenlijk bijna veroordeeld wordt tot of kiest voor werkloosheid. Is dit een falen van het onderwijs of toont het vooral aan dat een groot deel van de scholieren de geboden kansen niet weet te grijpen, zijn of haar plaats niet vindt, uit gebrek aan motivatie of uit onwil, omdat de culturele kloof te breed of te diep is, of gewoon pech heeft? De redenen kunnen divers zijn, maar moeten onderzocht worden.

Maar uit wat ik hierboven heb geschetst, kunnen we besluiten dat een veel te grote groep afhaakt in Brussel, terwijl we in ons onderwijs toch wel net die gemotiveerden zouden willen zien. Diegenen die een actieve keuze maken voor het Nederlandstalig onderwijs in een grotendeels anderstalige omgeving.

Nu de coronapandemie de situatie in het onderwijs nog moeilijker maakt, moeten we des te meer op onze hoede zijn voor dit fenomeen. Schoolmoeheid is een gevaar dat in deze omstandigheden de leerlingen nog dichter op de hielen zit. Het zal bijzonder belangrijk zijn om de leerlingen van de laatste graad van nabij op te volgen. Doen zij actief mee aan het afstandsonderwijs of hebben zij afgehaakt?

Het probleem is immers dat de globale cijfers waarover we beschikken altijd met een paar jaar vertraging komen. We beschikken nu pas over de cijfers van 2 jaar geleden. We moeten dit van kortbij kunnen opvolgen.

De vraag is nu welke methodieken we hebben om de problematiek in een vroeg stadium te kunnen detecteren en te remediëren, namelijk in de 3de graad van het secundair onderwijs. Op dat ogenblik moet er snel geschakeld kunnen worden. We moeten niet wachten tot het einde van de leerplicht en de betrokkenen gewoon uitstromen, want dan is het eigenlijk te laat.

Over de instanties die iets aan deze problematiek proberen te doen, heeft toenmalig collega Paul Delva in november 2018 een vraag gesteld. Het ging toen met name over het initiatief van *schoolinschakeling.brussels* dat vanuit het Brussels Hoofdstedelijk Gewest functioneert. Dit functioneert onder de zogenaamde Dienst Scholen, een initiatief uit de vorige bestuursperiode van de Gewestregering met de bedoeling zich ook op het terrein van Onderwijs te begeven. Het vreemde is dat men daar claimt een coördinatie- en expertisecentrum te willen zijn voor de strijd tegen schoolmoeheid en schooluitval, maar dat ze daarover op haar website geen cijfermateriaal kan aanleveren.

Voor het Vlaams onderwijs zijn er vooral de provinciale platformen ‘Samen tegen Schooluitval’ die actief zijn. Het platform ‘Samen tegen Schooluitval Brussel’ moet de Nederlandstalige actoren in Brussel uit Onderwijs, Welzijn en Werk samenbrengen.

Er werd ook gemeld dat de VGC organisaties en initiatieven steunt die in meer of mindere mate opdrachten opnemen in het kader van vroegtijdige schooluitval en ongekwalificeerde uitstroom, met als belangrijkste KANS Centraal Meldpunt Brussel en Abrusco vzw. Bovendien werd door toenmalig collegevoorzitter Guy Vanhengel gemeld dat de VGC op dat moment bezig was met de ontwikkeling van een nieuw ondersteuningsmodel voor jongeren

die door omstandigheden geen boodschap meer hebben aan het regulier onderwijs, maar toch een diploma secundair onderwijs willen behalen. Dit werd toen aangekondigd met februari 2019 als startdatum voor de uitrol.

Gezien de belangrijke impact van de cijfers en de bijkomende moeilijke situatie van vandaag, lijkt het mij belangrijk dat we ons toch eens buigen over deze situatie en bekijken wat we daar nog meer kunnen rond doen.

In de rest van Vlaanderen zijn ook vele lokale actoren actief rond deze thematiek. Bij ons is die rol weggelegd voor de VGC in samenwerking met het Brussels Hoofdstedelijk Gewest voor wat betreft de bevoegdheden rond Werk.

Hoe evalueert het collegelid de nieuwe cijfers van vroegtijdig schoolverlaten in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest?

Welke concrete stappen werden deze bestuursperiode ondernomen om het vroegtijdig schoolverlaten tegen te gaan?

Hoe verloopt de samenwerking met de andere actoren in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest? Bestaat de kans dat het aantal ongekwalificeerde schoolverlaters nog zal toenemen, gezien de huidige coronacrisis? Welke stappen zal het collegelid nemen om dit effect tegen te gaan en kort op de bal te spelen?

Welke eventuele andere initiatieven zal het collegelid nemen inzake deze problematiek?

Hoe functioneert de ondersteuning voor mensen die nadat ze de school hebben verlaten zonder diploma, alsnog een diploma willen behalen? Zijn er cijfergegevens beschikbaar over mensen die zonder diploma uitstromen en die via het tweedekansonderwijs of avondonderwijs aan een diploma proberen te geraken?

De heer Gilles Verstraeten (N-VA): Collega Dominiek Lootens-Stael heeft een paar belangrijke elementen aangehaald. In Brussel kampen we inderdaad al lang met een grote ongekwalificeerde schooluitval. In een stad als Brussel is dat zeker een probleem omdat er op de arbeidsmarkt meestal vraag is naar profielen met een diploma, een goede talenkennis enzovoort. Schooluitval leidt tot jeugdwerkloosheid en later tot andere sociale problemen. We moeten het probleem dus zeker aanpakken.

Het Vlaams onderwijs heeft de voorbije periode het beste van zichzelf gegeven, door afstandsonderwijs en door zoveel mogelijk leerlingen te proberen bereiken. Dat is redelijk goed gelukt, maar er is ook een groot aantal leerlingen uitgevallen, omdat ze moeilijk te bereiken waren door vaak moeilijke gezinssituaties.

Daarom stel ook ik mij de vraag waar we vandaag staan: hoeveel leerlingen blijven momenteel thuis en komen nog niet terug naar school? Dat kan immers serieuze problemen veroorzaken op termijn. Het is alleszins een goede zaak dat het Vlaams onderwijs zomerscholen heeft gepland om de mogelijke achterstand weg te werken.

Collega Lootens-Stael haalde ook het onderwijsniveau van de ouders aan, dat een impact heeft op hoe kinderen het doen op school, maar er is ook de invloed van de thuistaal. Ook daar zetten we al lang op in, maar voor mij mogen we nog meer werken op het wegwerken

van de taalachterstand. Tevens het pedagogisch belang van de voorrangsregeling mogen we niet uit het oog verliezen: ouders moeten toch enige kennis hebben van het Nederlands zodat ze het onderwijs mee kunnen volgen, zodat ze kunnen communiceren met de leerkrachten en directies en waar nodig kunnen helpen met het schoolwerk van hun kinderen.

We moeten voldoende alternatieven hebben voor het klassikaal onderwijs. Al een hele tijd vragen we dat daar meer op ingezet wordt. Er is altijd een sterke focus geweest op het ASO, maar misschien moeten we meer kijken naar het TSO, BSO en het systeem van duaal leren. Sommige kinderen zullen zich nu eenmaal nooit gemakkelijk voelen op de schoolbanken.

Ik sluit me aan bij de vragen van collega Lootens-Stael en ik vraag me vooral af of we cijfers hebben over hoeveel leerlingen we momenteel niet bereiken.

Collegelid Sven Gatz: Een vroegtijdige schoolverlater is een leerling die niet langer leerplichtig is en die een regulier kwalificerend traject van het secundair onderwijs verlaat zonder kwalificatie met een beroepsfinaliteit of zonder de finaliteit om door te stromen naar het hoger onderwijs. Een vroegtijdige schoolverlater verlaat dus het Vlaams secundair onderwijs zonder het kwalificatiecriterium te behalen.

Ik wijs u even op een kleine nuance. In de interpellatie van raadslid Dominiek Lootens-Stael worden cijfers geciteerd over leerlingen die in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest wonen, terwijl wij vanuit de VGC ons toespitsen op de leerlingen van het Nederlandstalig onderwijs in Brussel, ongeacht hun woonplaats.

Ik geef eerst de cijfers van het laatste beschikbare schooljaar, dat is 2017-2018. In het Brussels Nederlandstalig onderwijs verliet 19,5 % van de leerlingen voortijdig de school. In Antwerpen was dat 21,7 % en in Gent 16,2 %. Al die cijfers gaan helaas in stijgende lijn.

Voor de coronacrisis was er volgens Vlaams onderzoek wel een verklarende economische factor vanuit de arbeidsmarkt. Toen was er sprake van een economische expansie, of in elk geval van een groeiende werkgelegenheid. Meerderjarige jongeren hebben dan de neiging om vroegtijdig de school te verlaten omdat er een interessant tewerkstellingsaanbod is, of lijkt te zijn, gezien de krapte op de arbeidsmarkt. Wanneer er een recessie of economische crisis aankomt, blijven jongeren langer op de schoolbanken, omdat een diploma dan als waardevoller wordt beschouwd. In een recessie zijn de jongeren die op de wip zitten tussen school en werk de 1ste slachtoffers van de dalende conjunctuur.

Ook de sociaaleconomische status van de leerlingen speelt een grote rol. Wanneer die laag is – het gaat dan vooral om armoede-indicatoren –, heeft dat een impact op de schoolse achterstand: er zijn vaker problematische afwezigheden en ze verlaten vaker voortijdig de school. Deze jongeren hebben vaak te maken met een moeilijker thuisituatie: bij de ouders ontbreken opvoedingsvaardigheden, er worden weinig of geen grenzen getrokken, er zijn frequente conflicten, economische problemen...

Ondersteuning via het onderwijs is heel belangrijk, maar vaak maar een deel van de oplossing.

Wat hebben we tot nu toe gedaan? Vroegtijdig schoolverlaten vraagt een langetermijnaanpak. Daarom werkt de VGC verder aan de initiatieven die tijdens de vorige legislatuur werden opgestart en nu verder uitgewerkt. We investeren veel in de bouw en renovatie van scholen,

omdat dat veel te maken heeft met het welbevinden van leerkrachten en leerlingen en de sfeer op school. Het is nu eenmaal aangenamer om in een nieuw of vernieuwd, ruim, goed verlicht en verlucht klaslokaal les te krijgen dan in een ouder gebouw. Dat speelt dus zeker onrechtstreeks mee.

Ten tweede, proberen we de valorisatie en de professionalisering van de leerkrachten te bevorderen door hun vaardigheden te verfijnen op het vlak van diversiteit, meertaligheid, ouderbetrokkenheid, de omgang met kansarmoede en schoolmoeheid. Daar speelt het Onderwijscentrum Brussel een centrale rol.

Ten derde, willen we vermijden dat jongeren een verkeerde studiekeuze maken. De studie- en beroepskeuze verbeteren, is heel belangrijk in de strijd tegen schooluitval. Daarom hebben we de Leerwinkel Brussel opgericht om jongeren te informeren over de verschillende studierichtingen bij de overgang van het lager onderwijs naar het secundair. Scholen worden ook aangemoedigd om rond die studiekeuze te werken via bedrijfsbezoeken en inleefstages. Het is belangrijk om het leven buiten de schoolmuren te verkennen en op die manier het toekomstperspectief van de leerlingen te verbreden en hen zo te motiveren.

Ten vierde, is er KANS Centraal Meldpunt Brussel van de vzw Triptiek, het samenwerkingsverband van de 3 CLB's van de 3 onderwijsnetten. Dat levert een gecoördineerde bijdrage aan de strijd tegen schooluitval en ongekwalificeerde uitstroom. KANS Centraal Meldpunt Brussel, waarvan de coördinator ook het project 'Samen tegen schooluitval' van de Vlaamse Gemeenschap coördineert, de vzw Abrusco en andere onderwijspartners nemen initiatieven om het aantal vroegtijdige schoolverlaters te doen dalen, het spijbelen tegen te gaan en het leerrecht te garanderen.

De sleutel om de negatieve spiraal van schoolmoeheid te doorbreken en een nieuw perspectief te bieden, is enerzijds tijdige detectie, en anderzijds trajectbegeleiding, zij het op maat, zij het in groep binnen of buiten de schoolmuren.

Ten vijfde, is er ook lift BRUSSEL, dat in januari 2019 van start gegaan is. Dat is een initiatief van de VGC en CVO Lethas voor jongeren en jongvolwassenen die op eigen tempo een diploma secundair onderwijs willen behalen, als dat in het gewone circuit niet gelukt is. Ze kunnen dat via de Vlaamse Examencommissie of het secundair volwassenenonderwijs, het vroegere tweedekansonderwijs.

Ten zesde, om te vermijden dat de steeds jonger wordende cursisten in het secundair volwassenenonderwijs om dezelfde reden afhaken als in het secundair onderwijs, is een intensieve begeleiding van deze cursisten nodig. De VGC ondersteunt CVO Brussel om die begeleiding te kunnen waarmaken.

Er is ook gevraagd naar de samenwerking met de andere onderwijsactoren in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zelf financiert verschillende projecten om jongeren op school te houden via 3 programma's: steun aan de gemeenten voor hun lokale activiteiten in de strijd tegen schoolverzuim; het programma Preventie Schoolverzuim zelf; en begeleidingsactiviteiten voor scholing en burgerzin bij kinderen en jongeren. Voor de 2 laatste programma's krijgt de vzw Abrusco ook middelen en daarmee biedt de vzw verschillende trajecten aan om schooluitval te vermijden en re-integratie te bevorderen. De VGC is ook altijd betrokken bij de evaluatie van de projecten die op gewestelijk niveau ingediend worden. Daarnaast heeft de Vlaamse overheid in 2001 2

startbanenprojecten opgezet voor jongeren: ‘Scholen voor Jongeren – Jongeren voor Scholen’ (het JoJo-project) en het project ‘Verkeersveiligheid’ (het VeVe-project). Hiermee kunnen laaggeschoolde jongeren een 1ste werkervaring opdoen in scholen, centra voor deeltijdse vorming, lokale besturen en organisaties. Via die startbanenprojecten krijgen ze de kans om toch nog een diploma te behalen of een opleiding te volgen.

We hebben dus ons eigen beleid, we werken intensief samen met het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en met de Vlaamse overheid en die zaken proberen we op vzw-niveau zoveel mogelijk te bundelen.

Wat is nu de invloed van de huidige coronacrisis? Vanuit KANS Centraal Meldpunt Brussel willen we zoveel mogelijk inspanningen leveren om een corona-aanbod te verzekeren. Jongeren die zich net voor de *lockdown* aangemeld hebben, krijgen zo via virtuele rondetafelgesprekken een aanbod van een traject op maat. Dat wordt opgestart bij de aanbieders van de naadloos flexibele trajecten. Dat aanbod richt zich via KANS Centraal Meldpunt Brussel tot de meest kwetsbare jongeren die nood hebben aan studieondersteuning. Ook in deze moeilijke tijden hebben we voortgewerkt en hebben we zelfs nog een tandje bijgestoken. Het gaat dan vooral om jongeren die het moeilijk hebben met het afstandsonderwijs.

Abrusco vzw zelf werkt ook nauwer samen met die doelgroep, via stoep- en huisbezoeken. De coaches komen dus wel degelijk “*uit hun kot*” om de jongeren zo goed mogelijk te blijven bereiken. Dat is ook in de minder voor de hand liggende omstandigheden van de voorbije maanden gebeurd.

Het Vlaams Agentschap Opgroeien verspreidde een projectoproep aan het adres van alle jeugdhulporganisaties met als thema ‘lerende netwerken jeugdhulp-onderwijs’ om de verschillende partijen in jeugdhulp en onderwijs sterker te verbinden in de strijd tegen schooluitval. Vzw Triptiek van onze 3 CLB’s zal op de oproep intekenen.

De laatste vraag gaat over andere initiatieven. We doen al veel, proberen samenwerking op het terrein tot stand te brengen en versnippering tegen te gaan. Het lijkt ons dan ook beter om via de VGC bestaande initiatieven zo goed mogelijk te ondersteunen en de gecoördineerde aanpak van de onderwijspartners niet alleen te behouden, maar ook verder uit te bouwen.

De sleutel is de arbeidsmarktsituatie. Tot voor kort dacht iedereen dat hij wel werk zou vinden. Dat zal nu voor onbepaalde tijd moeilijker zijn. De doelgroep wordt dus groter en we zijn er op voorbereid om hem via de opgesomde kanalen zo goed mogelijk te begeleiden. Mensen die alsnog een diploma secundair onderwijs willen behalen, kunnen daarvoor bij het secundaire volwassenenonderwijs of de Examencommissie terecht.

Het Nederlandstalige secundaire volwassenenonderwijs telde tijdens het schooljaar 2017-2018 29.369 inschrijvingen. Dat is niet het aantal ingeschrevenen, want iemand kan zich voor meerdere cursussen inschrijven. Daaruit blijkt een grote vraag en wij investeren in cursistenbegeleiding. Jaarlijks verschijnen een 300-tal cursisten voor de Examencommissie. In het antwoord op de vraag van mevrouw Bianca Debaets zal ik daar dieper op ingaan.

De heer Dominiek Lootens-Stael (Vlaams Belang): Het is ongetwijfeld waar dat er momenteel al heel wat gebeurt. Het collegelid had het onder meer over investeringen in schoolgebouwen. Het spreekt voor zich dat leerlingen in een aangename schoolomgeving

minder snel schoolmoe worden en de juiste studiekeuze maken. Wie tegen zijn zin op de schoolbanken zit, is dat uiteraard snel beu. Een andere belangrijke sleutel is het benutten van de mogelijkheden van leerkrachten.

Alles wat gebeurt, is echter verre van voldoende, want er zijn nog altijd grote problemen. Uit gegevens blijkt dat een aantal factoren een belangrijke rol spelen, zoals de opleiding van de ouders of de moeder, iets waar we moeilijk verandering in kunnen brengen, maar ook de thuistaal is een factor. Misschien moeten we bekijken hoe we ouders van anderstalige leerlingen in het Nederlandstalig onderwijs ertoe kunnen brengen om taallessen Nederlands te volgen, zodat ze hun kinderen kunnen helpen. Er is nog werk aan de winkel om die mensen te laten inzien hoe belangrijk het is dat ze de taal van het onderwijs voldoende begrijpen om hun kinderen te kunnen helpen.

Schoolachterstand is een 2de belangrijke factor. Wie meermaals een jaar moet overdoen, raakt gemakkelijk gedemotiveerd en denkt dat studeren niets voor hem is. Taal speelt ook een belangrijke rol in schoolachterstand. Leerlingen uit gezinnen die thuis geen Nederlands spreken, lopen sneller schoolachterstand op dan kinderen uit homogeen Nederlandstalige gezinnen. Taal is dus andermaal een belangrijke factor en we moeten bekijken hoe we de schoolachterstand kunnen beperken, iets waarvoor we in het verleden al voldoende suggesties hebben gedaan, met onder andere taalbadklassen. Door de schoolachterstand terug te dringen, kunnen we ook de schooluitval beperken.

Er gebeurt dus inderdaad heel wat, maar uit de cijfers blijkt dat het niet volstaat. Daarom is het belangrijk dat we bekijken hoe we kunnen bijsturen.

De heer Gilles Verstraeten (N-VA): Er gebeurt inderdaad al heel wat en ik twijfel geen seconde aan de passie en het professionalisme van wie in het onderwijs het beste van zichzelf geeft om leerlingen zo goed mogelijk bij de les te houden en ervoor te zorgen dat ze hun schoolcarrière met succes afronden, maar we kunnen niet om de nog altijd zorgwekkende cijfers heen.

Daarom is het tijd voor andere oplossingen. Het collegelid heeft niet geantwoord op de vraag over het aantal Brusselse leerlingen dat we met het afstandsonderwijs niet hebben kunnen bereiken of die niet zijn komen opdagen toen de scholen opnieuw opengingen. Wat gebeurt er om daar wat aan te doen?

De grote onderwijsstakingen in het Franstalig onderwijs van de jaren '90 hebben geleerd dat een onderwijsonderbreking van enkele maanden een grote impact op het latere leven kan hebben. Uit studies is gebleken dat de leerlingengeneratie van die tijd in veel gevallen lagere diploma's hebben behaald en een lager inkomen hebben dan leerlingen uit controlegroepen. Een controlegroep was het Nederlandstalig onderwijs, waar geen staking plaatsvond.

Er waren dus significante verschillen en dat is zorgwekkend voor kinderen die tijdens de coronacrisis hebben afgehaakt en mogelijks later in de problemen komen. Hebt u daar cijfers van? Mocht dat nog niet het geval zijn, dan zal ik daar een nieuwe vraag over stellen.

Collegelid Sven Gatz: De cijfers zijn nog niet beschikbaar. Na de enigszins hectische heropstart, krijgen scholen nu wellicht zicht op de toestand. Mijnheer Verstraeten, u stelt een pertinente vraag en ik hoop de komende dagen en weken cijfers te krijgen, maar voorlopig

zijn die er niet. Ik bekijk hoe we de schooluitval ten gevolge van de coronacrisis het best in kaart kunnen brengen om er vervolgens beleidsmatig het juiste antwoord op te formuleren. Mijnheer Lootens-Stael, u hebt een punt dat we veel doen en dat de schooluitval te groot blijft, maar we mogen niet vergeten dat het om meerderjarigen gaat, die nog niet voldoende beseffen dat de keuzes die ze maken voor de rest van hun leven invloed hebben. We blijven de inspanningen opvoeren, maar het zijn meerderjarigen die het recht hebben om hun leven een bepaalde wending te geven. Het spreekt echter voor zich dat we net zoals in andere steden gaan bekijken wat we nog meer kunnen doen.

- *Het incident is gesloten.*

VRAGEN OM UITLEG (R.v.O., art., 59)

Armoede in het onderwijs

Mevrouw Bianca Debaets (CD&V): *De Standaard* wijdde begin dit jaar nog een artikel aan armoede in het onderwijs en ook *Le Soir* kopte vorige week nog dat de kwetsbaarheid in Brussel toeneemt en de ongelijkheid in België nergens groter is.

Tegelijkertijd is er de realiteit van de steeds hoger wordende onderwijskosten. In het kader hiervan lanceerde Welzijnswerk de campagne ‘Samen tegen onbetaalde schoolfacturen!’. Anders dan de naam laat vermoeden, gaat het niet enkel over schoolrekeningen, maar ook en vooral over de ellende die achter onbetaalde schoolrekeningen schuilgaat.

Volgens een Pisastudie stroomt slechts 10 % van het armste segment Vlaamse jongeren door naar het ASO. Voor leerlingen uit begoede, kansrijke gezinnen ligt dat op 88 %. Dat zijn cijfers die we niet naast ons mogen neerleggen. Ze maken dat kinderen uit kansarme gezinnen vaak het gevoel hebben dat ze niet op de juiste plek zitten. Ze passen niet in het systeem, worden gepest of voelen zich door leerlingen of leerkrachten verkeerd begrepen.

Bewustmaking omtrent het thema armoede is belangrijk om het schoolteam mee te krijgen. Uit enquêteresultaten blijkt dat 52 % van de leerkrachten niet weet hoe ze een armoedesituatie in de klas moeten opmerken en dat 65 % van hen nood heeft aan begeleiding over hoe om te gaan met armoede in de klas.

Daarnaast was er ook een onderzoek van de VUB dat vorige maand gepubliceerd werd. Daaruit bleek dat leerkrachten doorgaans lagere verwachtingen hebben van leerlingen uit zwakkere milieus. Daardoor kiezen die voor minder ambitieuze richtingen. Het is dus een vicieuze cirkel.

Hebt u een overzicht omtrent de situatie van onbetaalde facturen in de Nederlandstalige scholen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest? Hoe monitort de VGC de problematiek? Heeft het collegelid signalen opgevangen dat de problematiek ten gevolge van de coronacrisis verergert, zoals *Le Soir* meldde? In welke mate hebben onbetaalde facturen invloed op het financiële resultaat van scholen? Zijn er scholen die door de onbetaalde bedragen in problemen raken? Hoeveel? Welke begeleiding krijgen ze?

Welke doelstellingen hebt u vooropgesteld? Hebt u overleg gevoerd met de bevoegde Vlaamse minister van Armoedebestrijding en de Vlaamse minister van Onderwijs? Hoe werkt

de VGC samen met leerkrachten, directies en pedagogische begeleidingsdiensten? In hoeverre hebt u sinds de start van de regeerperiode overleg gevoerd met directies, schoolbesturen en koepels? Welke afspraken heeft dat opgeleverd? In hoeverre onderzoekt u de mogelijkheid een aankoopcentrale op te richten voor schoolboeken en -materiaal? De school is in theorie immers kosteloos, al weten we allemaal dat de talloze kopieën, schoolboeken enzovoort een zware financiële dobber vormen.

Hebt u reeds met de armoede- en ouderverenigingen overlegd over hoe er kan worden samengewerkt? In hoeverre ondersteunt de VGC het ‘Samen tegen onbetaalde schoolfacturen!’-project van Welzijnszorg? Hoeveel geld maakt het collegelid vrij? Hoeveel Nederlandstalige scholen uit het Brussels Hoofdstedelijk Gewest hebben zich aangesloten?

Collegelid Sven Gatz: De VGC-Administratie heeft geen exacte gegevens over onbetaalde facturen in het Nederlandstalig onderwijs in Brussel. De VGC heeft daar geen controle-mogelijkheid of -recht over.

Het is ook niet zo dat wij die onbetaalde facturen kunnen of mogen controleren, want die rekeningen vallen onder de bevoegdheid van de Vlaamse overheid zelf. We hebben overigens geen signalen van scholen ontvangen over een slechter wordende situatie, wat uiteraard niet wil zeggen dat de situatie al niet ernstig genoeg is. De vraag is zeker gerechtvaardigd.

Ons beleid is erop gericht om leerkrachten en scholen meer inzicht te geven in de armoedeproblematiek, zodat zij facturen voor ouders zoveel mogelijk kunnen beperken. Ook al zijn er geen wondermiddelen, een goed begrip helpt. Daarnaast werken we vanuit leerlingenperspectief aan veerkracht en eigenwaarde bij kinderen. Wat mevrouw Debaets daarnet zei – onwillekeurig hebben we misschien allemaal de neiging om bij kinderen met minder kansen ook minder hoge verwachtingen te hebben – is heel belangrijk. Het is cruciaal om die spiraal te doorbreken. Kinderen vinden dat belangrijk. Het betekent een wereld van verschil wanneer ze voelen dat een leerkracht in hen gelooft.

Naast het inzicht van de leerkrachten en het werken aan de eigenwaarde van de kinderen, neemt de VGC maatregelen om hen financieel te ondersteunen. We nemen maatregelen om de algemene kosten voor scholen te reduceren zodat de middelen die daardoor worden uitgespaard, kunnen ingezet worden om maximale ontwikkelingskansen te geven aan alle kinderen.

Over de beleidsdomeinen heen wordt binnen de VGC, aangestuurd door Welzijn, een 5-jaarlijks Kinderarmoedebestrijdingsplan opgesteld met Vlaamse middelen. Het huidige plan loopt van 2015 tot 2020. De extra ondersteuning die we daarvoor krijgen, is met 220.500 euro eerder beperkt, maar het blijft een goede aanvulling op onze eigen acties.

Ook tijdens de coronacrisis werd er overlegd met de Vlaamse overheid omdat er eind april 2020 een taskforce Kwetsbare gezinnen werd opgericht, gecoördineerd door Vlaams minister Wouter Beke. De bedoeling van de taskforce is om problemen op het terrein sneller te detecteren en signaleren, informatie en bekendmaking rond de acties van de Vlaamse Regering door te geven en de relance voor te bereiden. Ook de vraag van de heer Gilles Verstraeten over het aantal kinderen dat met afstandsonderwijs werd bereikt, past in dit onderwerp. Dit verhaal is nog niet af.

De VGC neemt uiteraard zelf verschillende initiatieven. Het OCB blijft de centrale spil in de ondersteuning van scholen en leerkrachten inzake het omgaan met armoede. Dit gebeurt via vorming, ondersteuning op de scholen, het inzetten van de OCB-armoedeconsulent en het aanbieden van een leerpad ‘armoede’ voor leerkrachten waar steeds meer gebruik van wordt gemaakt omdat het bewustzijn groeit. Studenten van de Brusselse lerarenopleidingen komen jaarlijks langs bij het OCB om te werken rond armoede en onderwijs.

Volgend schooljaar zal het OCB extra inzetten op meer structureel overleg en samenwerking met de andere reguliere onderwijspartners, in de eerste plaats met de CLB's en de pedagogische begeleidingsdiensten.

De VGC zelf werkt bovendien aan de verlaging van financiële drempels voor kwetsbare ouders en leerlingen. Vorige week kondigde ik nog de hervorming aan van de educatieve initiatieven tot ‘Klas in Actie’. Om de planlast voor de scholen te verminderen, komt er slechts 1 subsidieronde in plaats van 2. We zetten ook extra middelen in voor de scholen die kwetsbaar zijn op het vlak van de sociaaleconomische status van de leerlingen. Daarvoor is een budgetverhoging van 20 % beslist.

We organiseerden daarnaast een 1ste goede actie door gratis laptops en internetabonnementen aan te bieden aan kwetsbare leerlingen, al ben ik er mij van bewust dat dit niet het einde van het verhaal is. We hebben voorts een sociaal tarief op de VGC-speelpleinen en we investeren in uitrustingsmaterialen.

Onlangs werden de onderwijsondersteuners van het OCB bevroegd over hun concrete ervaringen in de praktijk. Samen met de scholen zullen we nagaan waar er nog blinde vlekken zijn. Zelf ben ik de ‘Ronde van Brussel’ gestart, al heb ik de scholen de voorbije weken met rust gelaten. Volgende week doe ik verder. Hun voorstellen zullen we meenemen.

Het project ‘Samen Tegen Onbetaalde Schoolfacturen’ (STOS) werd met Vlaamse middelen opgestart in september 2017 en heeft als doelstelling het op maat begeleiden van scholen rond armoede- en kostenbeleid. Tijdens de voorbije 3 schooljaren steeg het aantal scholen dat werd begeleid van 3 naar 5 scholen. Dat mag zeker meer zijn. Ik heb toch de indruk, en dat hoorde ik ook na een gesprek in Anderlecht, dat dit project zoden aan de dijk brengt.

We zijn nog steeds terrein aan het winnen inzake ondersteuning, verdieping en versterking, maar het mag duidelijk zijn dat de strijd nog lang niet gestreden is.

Mevrouw Bianca Debaets (CD&V): Het collegelid verwijst naar mooie initiatieven. Daar zijn we het allemaal over eens. Het verbaast me wel dat hij geen cijfers heeft over de situatie in Brussel. Hoe ernstig is het probleem met de onbetaalde schoolfacturen nu? Het collegelid verwijst naar de Vlaamse Administratie, maar dat is slechts een telefoontje verwijderd van zijn eigen Administratie. Het is vreemd de minister bevoegd voor Brussel geen zicht heeft op de ernst van de situatie in Brussel. Mocht ik in zijn plaats staan, zou ik het alvast willen weten. Ik roep het collegelid op om contact op te nemen met de Vlaamse overheid, zeker over deze gevoelige materie. We weten hoeveel achtergestelde kinderen er in Brussel zijn. Het is zeker tijd om de cijfers te kennen.

- Het incident is gesloten.

De werking van de Examencommissie secundair onderwijs in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

Mevrouw Bianca Debaets (CD&V): De Vlaamse minister van Onderwijs kondigde aan een noodplanning te laten opstellen opdat alle studenten die ervoor kozen hun examens af te leggen via de Examencommissie hiertoe effectief de kans krijgen. Jaarlijks leggen 5.000 jongeren ongeveer 40.000 examens af bij de commissie.

Het examen centrum was natuurlijk ook het slachtoffer van de coronacrisis en is sinds 16 maart 2020 gesloten. Tussen 16 maart en 17 juli 2020 stonden er 14.000 examens gepland. Dat is niet niets.

Normaal gesproken, sluit het examen centrum tussen half juli en half augustus. Dit jaar wordt deze periode gebruikt om, conform het plan van de Vlaamse minister van Onderwijs, de opgelopen achterstand in te halen.

Kan het collegelid een overzicht geven van het aantal leerlingen woonachtig in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest die hun examen hebben afgelegd in de voornoemde commissie de voorbije 3 schooljaren? Hoe evalueert hij deze evolutie? Kan hij dit vergelijken met de cijfers uit Vlaanderen en uit Antwerpen en Gent in het bijzonder? Wat is de verdeling per geslacht, gemeente, koepel en onderwijsniveau? Kan het collegelid dezelfde informatie over de slaagscijfers geven?

Welk flankerend beleid voert de VGC rond de ondersteuning en begeleiding van leerlingen die zich willen voorstellen aan de Examencommissie? Hoe verloopt de samenwerking tussen de VGC-actoren en het initiatief Athena Brussel van de vzw Tabora? Ontvangt die vzw middelen in dat kader? Hebben zij ook tijdens de coronacrisis (digitale) begeleiding kunnen blijven geven aan de betrokken studenten? In hoeverre werd er naar de mentale gezondheid van deze jongeren gepeild in deze periode?

Kan het collegelid medelen of er problemen zijn vastgesteld bij de heropening van de examencommissies op 26 mei 2020? Beschikt hij over gegevens over het aantal leerlingen die in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest wonen en gepland hadden om hun examens af te leggen via de Examencommissie tijdens deze coronacrisis? Kan hij de opsplitsing geven voor ASO, TSO en BSO en de verhouding man-vrouw?

Heeft het collegelid informatie over hoe de voorwaarde van het aantal uren in praktijkervaring bij BSO kon worden nageleefd tijdens deze crisis? Heeft de VGC maatregelen genomen om de betrokken leerlingen te helpen de vereiste praktijkervaring te behalen?

Kan hij medelen hoe de inschrijving voor de nieuwe data werd geregeld? Hebben alle Brusselse leerlingen reeds een nieuwe datum kunnen verkrijgen via de nieuwe planning? In hoeverre wordt de VGC hierrond betrokken of geïnformeerd?

Collegelid Sven Gatz: In de 3 kalenderjaren 2017, 2018 en 2019 had de Examencommissie secundair onderwijs 602 unieke kandidaten die in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest wonen. Aangezien de duurtijd van het traject om een diploma secundair onderwijs te behalen via de Examencommissie varieert, gaat het om ongeveer 300 niet-unieke kandidaten per jaar. Dat is de laatste jaren ook stabiel gebleven.

Deze 602 unieke kandidaten vormen 6 % van het totaal aantal kandidaten bij de Examencommissie secundair onderwijs. Dat is geen onlogische weerspiegeling van ons demografisch aandeel in het groter Vlaamse geheel. Voor meer globale cijfers voor de Vlaamse Gemeenschap verwijs ik naar mijn Vlaamse collega bevoegd voor Onderwijs.

De Examencommissie geeft ook mee dat in 2018 de laatst gekende globale slaagpercentages per graad respectievelijk 75 % (1ste graad), 64 % (2de graad) en 57 % (3de graad) bedragen.

In verband met het flankerend beleid van de VGC kan ik wijzen op Lift BRUSSEL, een vernieuwd model dat in januari 2019 van start ging. Dit initiatief wordt opgezet vanuit het CVO Lethas en staat voor een Brusselse werking die zich richt tot jongeren en jongvolwassenen die op eigen tempo een diploma secundair onderwijs willen behalen via de Examencommissie of via het aanbod van CVO Lethas zelf.

Lift BRUSSEL is er voor jongeren en jongvolwassenen die in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest wonen en ongekwalificeerd uitstromen uit het Nederlandstalig onderwijs binnen of buiten Brussel of die buiten het Brussels Hoofdstedelijk Gewest wonen en uitstromen uit het Nederlandstalig onderwijs in Brussel.

Aangezien het voor Lift BRUSSEL een gewoonte is om via afstandsonderwijs te werken, gingen de geplande contact- en lesmomenten en de studieondersteuning gewoon door en bleef Lift BRUSSEL contact houden met de cursisten via het digitale leerplatform, ook tijdens de *lockdown*. Lift BRUSSEL had tijdens deze periode telefonisch en via sociale media aandacht voor het welbevinden van de cursisten.

Bij de aanvang van de *lockdown* werden geen nieuwe inschrijvingen geregistreerd. De activiteiten van de Examencommissie werden tijdelijk opgeschort, maar dit was slechts voor een korte periode.

Lift BRUSSEL bereikt in het huidige schooljaar een 30-tal cursisten. De start van Lift BRUSSEL betekende ook de stopzetting van de steun aan het initiatief Athena Brussel van de vzw Tabora, dat helaas niet aan de verwachtingen voldeed.

Op 11 mei 2020 stelde de Examencommissie een examenplanning ter beschikking aan de kandidaten. Wie een examen had gepland tussen 16 maart en 15 juli 2020 kreeg voorrang om in te schrijven. Kandidaten kunnen zich nog altijd inschrijven, want er zijn nog plaatsen beschikbaar.

Op 26 mei 2020 is het examen centrum van de Examencommissie secundair onderwijs dan opnieuw opengegaan. De eerste 2 dagen werden inzagementen georganiseerd voor kandidaten die een examenresultaat gekregen hadden tussen 1 februari en 25 mei 2020. Op 28 mei 2020 vonden opnieuw examens plaats. Tot hiertoe zijn alle examens vlot verlopen, geeft de Examencommissie mee.

Omdat de meeste kandidaten examens afleggen van de 3de graad en hopen tegen september een diploma te behalen om verder te kunnen studeren, zet de Examencommissie vooral in op een snelle inhaalbeweging en zal ervoor zorgen dat alle geplande examens tegen 15 augustus 2020 worden ingehaald. De hele zomer lang zal het examen centrum daarom ook openblijven. De Examencommissie heeft de bezetting van het examen centrum tijdelijk uitgebreid. Ze organiseert nu elke werkdag 3 sessies voor examens in plaats van 2.

De Examencommissie geeft voorts nog mee dat zich tijdens de *lockdown* in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest 246 kandidaten voor examens hebben ingeschreven.

Mevrouw Bianca Debaets (CD&V): Het is goed dat de cursisten allemaal worden begeleid. Ook dat gedurende de coronaperiode alle examens via een inhaalbeweging zijn gepland, is goed nieuws. Voor de leerlingen uit het BSO is in principe ook een praktijkoefening vereist. Is deze voorwaarde weggevallen? Die oefening kon tijdens de crisis natuurlijk niet worden uitgevoerd. Hebt u daar een zicht op?

Wat de geografische spreiding in Brussel betreft, is mijn vraag of sommige gemeenten sterker scoren dan andere, bv. op het vlak van gender, of er meer meisjes dan jongens of omgekeerd zijn opgetekend? Dat zou ook interessant zijn om te weten.

Collegelid Sven Gatz: Deze bijkomende vragen zal ik schriftelijk beantwoorden.

- Het incident is gesloten.

De aanwervingen voor de gemeenschapscentra

Mevrouw Carla Dejonghe (Open Vld): De professionele teams in de gemeenschapscentra houden de centra draaiende door heel wat taken uit te voeren, zoals het Cultuurbeleidsplan implementeren, activiteiten organiseren, de verenigingen ondersteunen, het zaalgebruik coördineren en zo meer. Het personeel is dus heel belangrijk om op lokaal vlak gemeenschapsvorming te organiseren.

Of het nu om centrumverantwoordelijken gaat, mensen in de communicatie, onthaal of onderhoud, het betreft mensen met specifieke verantwoordelijkheden. Het is dus van het grootste belang om de juiste persoon op de juiste plaats te hebben. Net daar knelt het schoentje soms.

Als bv. een centrumverantwoordelijke moet worden aangeworven, moet hij of zij eerst geslaagd zijn voor het algemene examen op niveau A. De VGC organiseert deze examens slechts sporadisch waardoor de tijdspanne tussen het moment waarop iemand zich inschrijft voor het algemene examen niveau A en de effectieve aanwerving heel lang kan blijken.

Ik geef een concreet voorbeeld. In 2019 kon men tot 24 maart voor dat examen inschrijven en op 1 januari 2020 kwamen er verschillende plaatsen als centrumverantwoordelijke vrij. Wanneer men voor een dergelijke plaats wou solliciteren moest men al voor eind maart 2019, 9 maanden eerder dus, voor dat examen zijn ingeschreven om van de *pool* van mogelijke kandidaten deel te kunnen uitmaken. De vraag rijst dan of op dat moment nog de juiste persoon kan worden gevonden. De beste kandidaten hadden toen intussen allicht elders al een baan gevonden.

Wanneer een post vacant wordt verklaard, blijkt het aantal kandidaten dan ook zeer laag te liggen. Het gemeenschapscentrum moet dan vooral op geluk rekenen om een goede kandidaat te vinden die bij het centrum past terwijl de structuur dit zou moeten garanderen. Niet alleen voor het vinden van centrumverantwoordelijken doen zich dergelijke problemen voor, ook voor andere functies loopt het vaak fout.

Momenteel loopt in een gemeenschapscentrum een procedure voor de aanwerving van een halftijdse communicatiemedewerker. Dat is de 3de procedure voor die functie in 1 jaar tijd. De 1ste procedure liep ongeveer gelijktijdig met de algemene examens op niveau B, waardoor iemand tijdelijk werd aangeworven. Vier maanden later wou men de functie permanent invullen met iemand uit de reservelijst, maar niemand was geïnteresseerd. Dus werd het tijdelijke contract verlengd. Nu wordt een specifiek examen georganiseerd om nogmaals de functie trachten permanent in te vullen. Drie keer worden tijd en middelen ingezet voor de aanwerving van een halftijdse medewerker. De tijdelijke medewerker, de vrijwilligers en de bestuurders van het gemeenschapscentrum werden intussen vaak in onzekerheid gelaten over de volgende stappen.

Als laatste pijnpunt zijn er de conciërges waarnaar heel veel gemeenschapscentra op zoek waren. Lange tijd zijn deze functies niet ingevuld en dat brengt natuurlijk problemen met zich mee. Ik denk aan het openhouden van de centra, sociale controle, logistieke en praktische hulp bij activiteiten. Enkele maanden geleden werd van start gegaan met een procedure om conciërges aan te werven, maar op dit moment blijkt de procedure nog niet afgerond.

Om welke redenen kiest de VGC voor algemene examens per niveau voor aanwervingen van de gemeenschapscentra? Heeft de VGC al nagedacht over meer functiegerichte aanwervingsprocedures? Welke stappen worden eventueel ondernomen om sneller iemand met de juiste talenten en vaardigheden permanent aan te werven wanneer een functie in een gemeenschapscentrum vacant wordt verklaard? Heeft de procedure rond de aanwerving van conciërges vertraging opgelopen omwille van COVID-19? Een plaatsbezoek was allicht nodig wat niet altijd kon plaatsvinden. Welke stappen zijn ondernomen om te verzekeren dat er spoedig een conciërge wordt aangeworven in alle gemeenschapscentra waar de betrekking momenteel vacant is?

Mevrouw Lotte Stoops (Groen): Ik sluit mij volledig aan bij de vragen van mevrouw Carla Dejonghe over de 22 gemeenschapscentra die vele diverse en belangrijke taken in het sociale weefsel op zich nemen. De nood lenigen bij het vinden van de juiste personen voor de juiste vacatures is primordiaal. Een algemene wervingsprocedure is voor een overheid een zeer bruikbaar instrument. Maar een wervingsreserve moet dynamisch zijn en voldoende worden aangevuld en geactualiseerd.

De vraag is niet zozeer om functiespecifieke examens in te voeren, maar wel waarom deze algemene wervingsexamens zo weinig worden georganiseerd. Er zijn heel veel manieren om een algemeen wervingsdeel van een examen te organiseren. Zo gebeurt dat bij de federale en de Vlaamse overheid. Zo kunnen de vacatures open worden verspreid. Door aan de vacature als voorwaarde toe te voegen dat je moet geslaagd zijn voor het algemene wervingsexamen dat je op elk moment kan afleggen, verzeker je je van een dubbele instroom: mensen die alleen een algemene werving meedoen en mensen die een algemene werving meedoen in functie van een specifieke vacature. In het geval die persoon 2de of 3de wordt voor de functie is hij of zij wel al geslaagd voor de algemene werving. Dat lijkt me voor een overheidsinstelling een goede optie, want zo zorg je voor een generieke screening die nadien interne mobiliteit toelaat en maak je de generieke screening veel dynamischer.

Werkt u aan een oplossing die uitgaat van een status quo? Of aan een oplossing waarbij u het wervingsexamen moderniseert en waarbij ook veel structureler de drempels voor bepaalde

groepen in een selectieprocedure worden weggewerkt? Want dat gaat veel verder dan juist of gericht communiceren.

Wat doet de VGC om ervoor te zorgen dat de groep mensen die ze bereikt in haar communicatie over de algemene examens, voldoende breed en divers is? Is er interactie met de gemeenschapscentra zelf over het systeem van aanwerving? Wordt hen om feedback gevraagd?

Ik weet niet of u cijfers bij de hand hebt, maar weet u hoe groot de wervingsreserves per niveau sinds de laatste algemene examens nu zijn? Hoeveel openstaande vacatures per niveau zijn er op dit moment?

Collegelid Sven Gatz: De bijkomende vragen zal ik schriftelijk aan de Raad bezorgen. Ik tracht de vragen die zijn ingediend zo goed mogelijk te beantwoorden, maar sommige punten heb ik niet zomaar bij de hand.

Wat de algemene examens per niveau aangaat, mevrouw Dejonghe, bepaalt de rechtspositieregeling van de VGC dat de selectieprocedure bij aanwervingen uit 2 delen bestaat zoals het College op 30 maart 2017 heeft bepaald vanuit het besluit houdende de rechtspositie van het personeel van de Administratie van de VGC. Eerst is er een niveaugebonden selectie. Hier worden de competenties getest die nodig zijn voor de graad in kwestie. De niveaugebonden selectie wordt gevolgd door een functiegebonden selectie. Hier worden de competenties getest die nodig zijn voor de concrete vacante functie.

Voor de functiegebonden selectie worden onder andere de personen toegelaten die opgenomen zijn in een niveaugebonden wervingsreserve. Zo'n niveaugebonden selectie en functiegebonden selectie kunnen ook gelijktijdig worden georganiseerd onder de vorm van een functiespecifieke selectie. Deze selectievorm werd in het leven geroepen voor functies met zeer specifieke diploma's zoals architect, preventieadviseur of boekhouder. Om efficiëntieredenen en conform de werkwijze van andere overheden koos de VGC voor generieke aanwervingsexamens per niveau.

De idee erachter is dat er per functieniveau een gelijke basis moet zijn ongeacht de specifieke functie. De examens worden dan gegroepeerd per niveau en worden op regelmatige basis georganiseerd. De meest recente proeven werden in het voorjaar van 2018 en 2019 ingericht. Deze regeling is van toepassing voor al het personeel van de VGC-Administratie en van de gemeenschapscentra.

Wat de 2de vraag van mevrouw Carla Dejonghe over een mogelijke vereenvoudiging van procedures betreft, voert de Directie Personeel en HRM de evaluatie uit van de selectie- en aanwervingsprocedures, alsook een bevraging van de mandaathouders over hun ervaringen met de aanwervingsprocedures. De bedoeling is de aanwervingsprocedures correcter te laten verlopen. Dat is essentieel, maar ook sneller.

Momenteel wordt de mogelijkheid onderzocht om in de toekomst eveneens functiespecifieke selectieprocedures met een kortere doorlooptijd te organiseren voor de invulling van vacante functies, ook voor functies van de gemeenschapscentra. Eens dit kader door het College is goedgekeurd en met de vakorganisaties via het Bijzonder Comité is onderhandeld, wordt het initiatief genomen om de rechtspositieregeling te wijzigen. Een vereenvoudiging is wel degelijk op til.

Wat de conciërges in de gemeenschapscentra aangaat, is de oorspronkelijke timing van de infomomenten in januari 2020, de specifieke mondelinge en schriftelijke examens voor huisbewaarder in februari 2020 en de vastlegging van de wervingsreserve in maart 2020 aangehouden.

Van de 105 kandidaten zijn er 22 weerhouden voor 11 vacante plaatsen. De effectieve aanstellingen hebben wel vertraging opgelopen door de maatregelen tegen de coronapandemie omdat de geplande plaatsbezoeken en ook de speeddates met de centrumverantwoordelijken van de betrokken gemeenschapscentra door de *lockdown* zijn geannuleerd. Het gaat immers niet alleen om de inhoud van de job van huisbewaarder maar ook om het betrekken van een woning in het gemeenschapscentrum.

Toen de 1ste gerangschikte kandidaten uit de wervingsreserve werden gecontacteerd, waren er 5 kandidaten die meteen hun keuze konden maken. Zij kenden het gemeenschapscentrum en de woning en konden gemakkelijk een beslissing nemen. Deze 5 personen traden op 1 mei 2020 in dienst als inwonend huisbewaarder.

Ondertussen hebben nog 2 andere kandidaten hun keuze gemaakt. Hun aanstelling wordt voorgelegd op het College van 25 juni 2020, zodat zij op 1 juli 2020 kunnen starten.

De overige kandidaten worden volgens de rangorde gecontacteerd tot er voor alle gemeenschapscentra een conciërge-huisbewaarder gevonden is. Ik ga ervan uit dat die procedures snel kunnen worden afgewikkeld.

Mevrouw Carla Dejonghe (Open Vld): Ik twijfel er niet aan dat de aanwervingsprocedures correct verlopen. Ik ben wel blij dat er overwogen wordt om die procedures te versnellen. Zoals ik daarnet al in mijn vraag heb vermeld, is het belangrijk om korter op de bal te spelen.

Mevrouw Lotte Stoops (Groen): Ik ben blij dat u voor snelheid en functiegerichtheid kiest, maar hoe zit het met de algemene aspecten? Ik weet dat ik veel vragen heb gesteld. Bedankt dat u een aantal elementen schriftelijk zult meedelen.

Collegelid Sven Gatz: Ik stel voor dat ik aan de Raad laat weten wat onze timing voor de vereenvoudiging van de procedures is. Ik zal u ook een korte nota bezorgen over de inhoudelijke, juridische en procedurele aspecten in antwoord op de laatste vraag van mevrouw Lotte Stoops.

- Het incident is gesloten.

Het aantal oproepen bij de CLB's in Brussel

Mevrouw Bianca Debaets (CD&V): De CLB's slaan alarm: de voorbije 3 schooljaren is het aantal dossiers rond problematische en verontrustende thuissituaties verdrievoudigd. Dat is een heel sterke stijging.

Door de coronacrisis kregen ze bovendien veel oproepen van ouders en jongeren over toenemende spanningen omdat werken en studeren moeten worden gecombineerd in een vaak beperkte ruimte.

Hoe zijn de oproepen en aanvragen in de CLB's in het Nederlandstalig onderwijs in Brussel de voorbije schooljaren geëvolueerd? We hebben de cijfers van de voorbije 3 jaar, maar misschien kan het collegelid een nog ruimer kader schetsen?

Is de toename hoger dan het Vlaamse gemiddelde? Heeft het collegelid cijfers over de oproepen in andere grootsteden als Antwerpen en Gent? Hoe worden die cijfers geëvalueerd? Zijn dezelfde tendenzen waar te nemen?

Kan het collegelid de aanvragen onderverdelen naar leeftijd, geslacht, gemeente en scholenkoepel/schoolnet?

Welk soort oproepen of vragen komt het meeste voor? Komen in deze coronacrisis bepaalde problemen vaker naar voren dan anders?

Met welke flankerende of specifieke maatregelen ondersteunt het College de werking van de CLB's in Brussel? Hoe werken de CLB's en het OCB samen rond deze problematiek? Heeft het collegelid extra ondersteuning geboden tijdens de coronacrisis? Zal die steun ook in de nasleep van de crisis worden voortgezet?

Collegelid Sven Gatz: Alle CLB's van de Vlaamse Gemeenschap melden inderdaad de laatste jaren een toename van het aantal leerlingen in een situatie van verontrusting voor wie een interventie plaatsvond. Een situatie van verontrusting is een situatie waarin de psychische, fysieke of seksuele integriteit van de leerling of die van een of meer leden van zijn/haar gezin wordt aangetast of waarbij de affectieve, morele, intellectuele of sociale ontplooiingskansen in het gedrang komen, waardoor het aanbieden van jeugdhulp of andere hulpverlening noodzakelijk kan zijn.

Tijdens het schooljaar 2018-2019 namen de CLB's een opdracht op voor 7.314 leerlingen. Ter vergelijking: in het schooljaar 2015-2016 was dat voor 2.367 leerlingen. Die stijging is niet alleen toe te schrijven aan de stijging van het aantal leerlingen. Sinds de inwerkingtreding van het Decreet Integrale Jeugdhulp in 2015 ervaren de CLB's het stopzetten van de Comités voor Bijzondere Jeugdzorg als een groot tekort in de jeugdhulp.

Tijdens de *preteaching* en bij de langzame heropstart zijn leerkrachten en CLB-medewerkers extra alert voor signalen van stress en angst en situaties van verontrusting bij hun leerlingen.

De 3 Brusselse CLB's hebben een 1ste vergelijking gemaakt tussen de maanden maart van dit en vorig jaar. Bij het begin van de *lockdown* om de coronapandemie te bestrijden, hebben zij duidelijk een stijging van het fenomeen 'verontrusting' vastgesteld (224 interventies, of een verdubbeling ten opzichte van dezelfde periode vorig jaar.), al dan niet in combinatie met het fenomeen 'problemen thuis' (467 interventies of een toename van 50 %). Het fenomeen 'problemen thuis' slaat op interactieproblemen, financieel-materiële problemen, verwaarlozing of opvoedingsproblemen en dat in gezinsverband.

We moeten wel nog even voorzichtig met die cijfers omspringen. De tendens is duidelijk, maar het aantal interventies per leerling is variabel. Het volledige plaatje zal pas duidelijk worden na een globale analyse door de CLB's.

Gedetailleerde cijfers over kenmerken van leerlingen die opgevolgd worden door de CLB's, zijn om evidente privacyredenen niet beschikbaar. Enkel de Vlaamse minister bevoegd voor

Onderwijs kan deze, na beoordeling van een gerichte vraag, vrijgeven. Hetzelfde geldt voor cijfers over leerlingen in andere steden.

Recent richtte de vzw Triptiek, een samenwerkingsverband tussen de drie Brusselse CLB's, het initiatief KANS Centraal Meldpunt Brussel op, dat een toelage van 152.000 euro ontvangt.

KANS Centraal Meldpunt Brussel staat, samen met de 3 Brusselse CLB's en de onderwijspartners, in voor:

- een betere informatieverstrekking over onderwijs- en opleidingstrajecten;
- een efficiënte en doelgerichte detectie van de problematiek van vroegtijdige schoolverlaters;
- een betere aanmelding, registratie, opstart en uitvoering van flexibele begeleidingstrajecten op maat.

Gezien de stijging van het aantal interventies voor het fenomeen 'verontrusting' startte de vzw Triptiek een project met het Vertrouwenscentrum Kindermishandeling (VK) Brussel, 'VK in huis', waarbij CLB-medewerkers casussen bespreken en hun expertise vergroten in het omgaan met verontrustende situaties.

Het OCB is een belangrijke onderwijspartner voor de CLB's. Er wordt zowel lokaal op de scholen als bovenlokaal samengewerkt, bv. in het kader van gedeelde uitdagingen rond inclusie, ouders in kwetsbare situaties, ouderbetrokkenheid, zorgbeleid of studiekeuze. De onderwijsondersteuners van OCB hebben steeds contact met de CLB-begeleiders op de school. De samenwerking gebeurt steeds onder regie van de school, omdat die de situatie van de kinderen het best kan inschatten.

Zoals eerder in de Raad al aan bod is gekomen, worden er sinds de coronacrisis ook ondersteuners van het OCB in de klassen ingezet, en dit zeker tot het einde van dit kalenderjaar. We hopen dat dit een deel van het probleem oplost.

Dat is wat ik u momenteel kan antwoorden. Het is echter duidelijk dat de toenemende druk op de OCB-ondersteuners een globaler antwoord vereist. Wij zullen samen met de Vlaamse overheid bekijken wat er mogelijk is en wat de beste aanpak is.

Mevrouw Bianca Debaets (CD&V): Het is geen goed nieuws dat de cijfers stijgen, want achter die cijfers zitten kinderen, jongeren, gezinnen die het moeilijk hebben. Positief is natuurlijk wel dat de CLB's en de andere vzw's zo goed mogelijk ondersteuning bieden. Die mensen doen schitterend werk, niet alleen op het vlak van begeleiding en doorverwijzing, maar ook inzake signaaldetectie. Ik heb daar veel waardering voor.

- Het incident is gesloten.

De mogelijkheid tot telewerk voor VGC-ambtenaren

Mevrouw Khadija Zamouri (Open Vld): De coronacrisis heeft de werkorganisatie van bedrijven en overheidsinstellingen grondig dooreengeschud. Mensen hebben moeten nadenken hoe ze hun werk het best konden organiseren. Dat was niet anders in onze instelling. Kijk maar naar de manier waarop wij vandaag samenzitten. Iedereen neemt van thuis uit deel aan de vergadering.

Om de verspreiding van het virus tegen te gaan, werd voltijds telewerk de voorbije weken de norm. Iedereen die normaal op kantoor is, zat thuis, maar kon dankzij systemen als Zoom en Webex toch met anderen in contact blijven en opdrachten uitvoeren voor zichzelf of een werkgever.

Als Brussels minister bevoegd voor Openbaar Ambt kondigde u 2 weken geleden reeds aan dat telewerk ook na 8 juni 2020 in grotere mate dan vroeger een blijver zal worden in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Dat is een goede zaak. Thuiswerk bracht de voorbije maanden geen onherstelbare nadelen aan het licht. Veel bedrijven hebben het voordeel van telewerk ingezien. Voor veel medewerkers is telewerken zelfs wenselijk geworden omdat ze een betere balans tussen werktijd en vrije tijd hebben gevonden.

Die positieve gevoelens ten opzichte van telewerk worden ook bevestigd in een grootschalig enquête-onderzoek van de Universiteit Gent bij Vlaamse werknemers. Twee deelnemers op 3 linken telewerk aan een hogere jobtevredenheid en aan een betere balans tussen werk en privé. Daarnaast wordt telewerk ook geassocieerd met een lagere kans op burn-out en een grotere efficiëntie. Een andere vaststelling is dat telewerk geen evidentie was in pre-coronatijden. Slechts 1 op de 8 deelnemers werkte voor de coronacrisis via telewerk. Dat was toen nog een bijzonder heikel punt. In sommige bedrijven was telewerk toegestaan, maar in andere niet.

De VGC is op dit vlak echter een voorloper omdat ze al in 2012 experimenteerde met telewerk. Welk telewerkbeleid hanteerde de VGC voor de coronacrisis? Overweegt ze om ook na de *lockdown* het aanbod aan telewerk uit te breiden?

Hoe ervaart het personeel van de VGC het telewerk? Organiseerde de VGC daarover al een bevestigingsenquête? Zo ja, wat zijn de belangrijkste conclusies?

Collegelid Sven Gatz: Sinds 1 april 2013 wordt aan de personeelsleden van de VGC de mogelijkheid geboden om te telewerken. Telewerken is een gunst en gebeurt op vrijwillige basis. Ik maak daarbij even abstractie van de richtlijnen van de Nationale Veiligheidsraad.

Een aantal groepen kunnen niet telewerken:

- personeelsleden waarvan mobiliteit deel uitmaakt van hun takenpakket;
- personeelsleden waarvan de aanwezigheid op de werkvloer noodzakelijk is;
- personeelsleden die minder dan 75 % effectieve prestaties tellen;
- mandaathouders.

Het telewerken wordt toegelaten gedurende maximaal 2 vaste dagen per week voor een voltijds tewerkgesteld personeelslid. De werkgever stelt op de dag van het telewerken de nodige middelen ter beschikking.

Door corona is telewerken voor velen de dagelijkse realiteit geworden. Ook de komende maanden zal dat wegens veiligheidsredenen een constante zijn in de manier waarop we samenwerken.

Van 16 maart tot en met 8 juni 2020 was telewerken de norm voor alle taken, waar mogelijk.

VGC-locaties bleven toegankelijk voor het personeel, maar aanwezigheid op de werkvloer gebeurde enkel op vrijwillige basis en werd met de leidinggevende afgetoetst. Er was geen beperking op het aantal telewerkdagen en de glijtijden werden flexibel toegepast, van 7 uur tot en met 20 uur, zowel bij telewerken, als bij werken op een VGC-locatie.

Vanaf 8 juni 2020 geldt er een combinatie van telewerken en werken op de werkplek. Het algemene draaiboek met richtlijnen van de Nationale Veiligheidsraad werd telkens vertaald per organisatieonderdeel en per locatie. Ook voor de taken die mogelijk zijn via telewerken, werkt de VGC aan een stapsgewijze en gedeeltelijke terugkeer naar de werkvloer. Dat gebeurt op basis van de specifieke draaiboeken voor de verschillende VGC-locaties en -activiteiten. Binnen de diensten worden afspraken gemaakt. Het is de bedoeling om zo te komen tot een maximale heropstart, binnen de grenzen en de klijlijnen die de Nationale Veiligheidsraad nog steeds vooropstelt.

De huidige afspraken over de ruimere stam- en glijtijden blijven voorlopig gelden. Ook de afspraak over het aantal telewerkdagen blijft behouden: er is geen beperking op het aantal telewerkdagen.

De VGC wil onderzoeken hoe de telewerkmogelijkheden kunnen worden uitgebreid voor een vele grotere groep medewerkers tot maximaal 3 dagen per week. Dat is enerzijds goed, zoals u zelf hebt aangehaald; voor een betere balans tussen leven en werken. Ik deel die analyse ook al van voor de *lockdown*. Anderzijds kan de VGC op die manier gemakkelijker inspelen op een 2de golf van de pandemie.

Maar systematischer telewerken vergt ook een andere manier van samenwerken, leidinggeven, evalueren en leren. De VGC is dat allemaal aan het onderzoeken. Momenteel wordt er een enquête over de beleving van de huidige werksituatie voorbereid. De beleving van het telewerk zal daar een belangrijk element van uitmaken.

Ik zal als collegelid bevoegd voor het VGC-personeel nagaan hoe het telewerk zo ruim en flexibel kan worden ontwikkeld. Dat gaat parallel met de plannen die daarover bestaan binnen het gewestelijk openbaar ambt waarvoor ik ook bevoegd ben. Er is een nieuwe balans nodig. We hebben nu gezien dat het mogelijk is. Het is belangrijk om van zoveel mogelijk thuiswerk een kwalitatieve meerwaarde te maken.

Mevrouw Khadija Zamouri (Open Vld): U hebt op al mijn vragen geantwoord.

U bent dat nog aan het uitzoeken, zowel op gewestelijk als op VGC-niveau. Het lijkt me een goede lijn om te kijken hoe je binnen de GOB van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest die balans kan vinden en hoe je daar zo efficiënt mogelijk mee kan werken.

Een heel belangrijk punt dat u hebt aangehaald, is dat de VGC zich daardoor beter kan wapenen en uit deze crisis kan leren hoe we beter en efficiënter kunnen doorwerken tijdens dergelijke situaties. Ik hoop dat dit de enige pandemie zal blijven, maar ik denk het niet. Op heel veel vlakken is het superinteressant om deze weg te blijven volgen.

Ik zal deze vraag binnen een paar maanden nog eens opnieuw stellen om te zien hoever het staat met de besprekingen binnen de VGC alsook binnen het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

- Het incident is gesloten.

Corona-exitstrategie van de VGC en mentale veerkracht van Brusselaars en studenten

Mevrouw Khadija Zamouri (Open Vld): In de corona-exitstrategie van de VGC is het van fundamenteel belang om ook oog te hebben voor de geestelijke gezondheid van de burgers. Ik heb het daar al een paar keer over gehad, maar ik stel hier een gerichte vraag. We mogen de gevolgen van de *lockdown* op de mentale gezondheid niet onderschatten. Ik blijf deze vraag stellen omdat ik rondom mij hoor wat de *lockdown* met mensen doet. Ondertussen zijn er studies gepubliceerd die deze problematiek aankaarten. Dat bewijst dat wat ik voel en hoor rondom mij, een realiteit is die onderzocht moet worden.

Een van die onderzoeken werd gevoerd door de professoren Wim Hardyns en Koen Ponnet van de Universiteit Gent. Zij analyseerden de gegevens van 2.889 personen die een vragenlijst invulden in de periode van 3 tot 17 april 2020. De vragenlijst peilde naar volgende onderwerpen: mentaal welzijn, stress over corona, relatiestress en partnergeweld, ouderschapsstress, werk- en studiestress en financiële stress.

Beide professoren stelden wat betreft mentale gezondheid het volgende vast en ik citeer letterlijk uit het onderzoek:

“- Jongeren/studenten hebben significant meer gevoelens van angst, depressie en eenzaamheid dan oudere leeftijdsgroepen/mensen in andere werksituaties;
 - Jongeren rapporteerden significant meer stressgevoelens over de huidige coronacrisis en de toekomst dan oudere leeftijdsgroepen. Tevens rapporteerden studenten en mensen die door de coronacrisis tijdelijk werkloos zijn significant meer stressgevoelens dan mensen uit andere werksituaties;
 - Mensen die door de coronacrisis werkloos zijn geraakt, ervaren significant meer financiële stress dan mensen uit andere werksituaties, zowel voor hun huidige financiële situatie als voor de toekomst. Tevens ervaren personen die op hun werkplek werken gedurende de coronacrisis significant meer financiële stress dan telewerkers;
 - Vrouwen rapporteerden significant meer werk- en studiestress gedurende de coronacrisis dan mannen. Daarnaast rapporteerden vrouwelijke telewerkers significant meer concentratieverlies op het werk dan mannen of mensen in andere werksituaties.”

Welke maatregelen inzake mentale gezondheidszorg ondernam de VGC de voorbije maanden om tegemoet te komen aan die bevindingen binnen haar brede werking?

Uit dit onderzoek blijkt dat vooral jongeren met stressgevoelens kampen. Merken de hulplijnen voor jongeren een toename in het aantal meldingen over mentale gezondheidssituaties?

Welke initiatieven onderneemt Lokaal Gezondheidsoverleg (Logo) Brussel om de mentale veerkracht van Brusselse jongeren te versterken?

Neemt Brik initiatieven om studenten mentaal bij te staan in deze moeilijke periode?

Mevrouw Els Rochette (one.brussels-sp.a): Wat we de voorbije maanden konden vaststellen, wordt hier en daar inderdaad al bevestigd door onderzoek. De geschreven resultaten zijn schrijnend. Ik denk dan vooral aan de jongeren. Die groep gaf meermaals aan dat ze zich volledig in de steek gelaten voelde. Bovendien hebben jongeren meer dan anderen behoefte aan contact met leeftijdsgenoten. Dat hun sociale leven plots wegviel, kwam heel

hard aan en heeft zware gevolgen voor hun psychisch welzijn. Alleen al in mijn directe omgeving zie ik veel studenten die hun studies hebben opgegeven tijdens deze crisis en niet meer weten van welk hout pijlen te maken. Ik sluit me dan ook heel graag aan bij de vraag wat de VGC de voorbije maanden extra heeft gedaan, specifiek voor deze jonge Brusselaars met toegenomen stress en psychologische moeilijkheden. Wat is er bijkomend in gang gezet?

Werden in bepaalde diensten extra psychologen aangeworven, bv. (CAW) of in de Centra voor Kinderzorg en Gezinsondersteuning? Werden er daarvoor middelen uit het COVID-19 fonds ingezet?

Werd het Jongeren Advies Centrum (JAC) of het project Woonbegeleiding Jongeren van het CAW extra ondersteund in de hulpverlening voor jongeren of zijn er daar plannen voor?

Is er naast het JAC van het CAW nog een dienst actief in Brussel die zich specifiek richt op jongeren en jongvolwassenen?

De heer Fouad Ahidar (one.brussels-sp.a): Ik dank mevrouw Khadija Zamouri voor deze heel belangrijke en pertinente vraag. Mijn dochters zeggen altijd dat het probleem geminimaliseerd wordt. Ze hebben het gevoel dat in de pers over heel veel onderwerpen gesproken wordt, maar niet over de mentale problemen. Ik heb 3 kinderen die studeren aan de universiteit en ze zeggen dat veel jongeren afhaken omdat ze het heel moeilijk hebben.

Collegevoorzitter Elke Van den Brandt: Het geldt in deze coronatijden, maar ook in het pre-coronatijdperk gold het al: mentaal welzijn wordt nog steeds zwaar onderschat. Er rusten nog altijd veel te veel taboes op. Als je weet dat een kwart van de mensen tijdens zijn of haar leven met psychologische problemen te maken krijgt, dan betekent dat dat de kans vrij groot is dat je iemand met psychologische problemen in je omgeving hebt. Toch blijft dat al te vaak verborgen. Er wordt te weinig over gesproken. Door er als samenleving opener mee om te gaan, zullen we weliswaar niet alle, maar toch een aanzienlijk aantal taboes doorbreken en ervoor zorgen dat het thema bespreekbaar wordt. Dat is, zeker ook in deze coronatijden, cruciaal.

Mevrouw Zamouri, u zei het al in uw inleiding en het klopt absoluut dat een studie uw aanvoelen bevestigt. Zelfs zonder studies vangen we allemaal zulke echo's op. Het is belangrijk dat we ze horen en het is goed dat ze bevestigd worden door studies.

De impact van deze crisis op de geestelijke gezondheid van verschillende groepen mensen is groot. De studenten die u aanhaalde, zijn daarin zeker een precare doelgroep. De resultaten van de studie van de UGent liegen er dan ook niet om. De vaststellingen die in de studie naar boven komen, stroken met resultaten uit andere onderzoeken en enquêtes. Ik denk dan bv. aan onderzoeken van de universiteiten van Gent en Antwerpen en van Sciensano. Los van de studies hebben ook de studenten zelf aan de alarmbel getrokken. Zowel groepen als individuele studenten maakten hun specifieke bezorgdheden en onzekerheden kenbaar, bv. door middel van online petitie's en getuigenissen in kranten en op sociale media. Het is een thema dat heel sterk leeft en zeker onze politieke aandacht verdient.

U vroeg concreet wat de VGC gedaan heeft. Dit is weer zo'n een typisch voorbeeld van een zaak waarin alle overheden een rol op te nemen hebben. Ook de VGC wil haar rol opnemen.

Allereerst zetten de structurele partners van de VGC sterk in op het mentale welzijn van hun netwerk en hun specifieke doelgroep. Enkele welzijns- en gezondheidsorganisaties hebben aan het begin van de coronacrisis hun werking en diensten herzien. Veel van onze partners op het terrein geven aan dat ze via telefonische of virtuele gesprekken in contact zijn gebleven met hun leden of cliënten. Jeugdwerkers, lokale dienstencentra en begeleidingsdiensten signaleerden dat veel mensen die contact met hen hadden, aangaven dat ze angstig en onzeker waren. In de meeste gevallen konden een gesprek met een vertrouwenspersoon en correcte informatie over het virus en over de voorzorgsmaatregelen die angst voor een deel wegnemen. Dat toont het belang van zulke gesprekken aan: je vindt een luisterend oor aan de andere kant van de lijn.

Gewestelijk werd tijdens de crisis het sociale noodnummer 0800-35.234 opgezet. Dat is een samenwerkingsverband tussen het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie (GGC), de Franse Gemeenschapscommissie (Cocof) en de Nederlandstalige gemeenschapspartners. Het nummer wordt bemand door een tweetalige ploeg van maatschappelijk werkers. Er is een gemeenschappelijk doorverwijsinstrument ontwikkeld waaraan ook de VGC, het Kenniscentrum WWZ en het Centrum Algemeen Welzijnswerk (CAW) Brussel hebben meegewerkt. Dat instrument bevat informatie over de eerstelijnsdiensten die tijdens de coronacrisis actief zijn gebleven en waarnaar doorverwezen kon worden. Vanuit het noodnummer wordt ook actief doorverwezen voor psychosociale welzijnsbegeleiding, bv. naar het CAW Brussel.

Specifiek met betrekking tot jongeren en studenten maakte de VGC actief werk van verschillende hulplijnen waar jongeren terecht kunnen met hun zorgen en verhalen. Het is een staaltje van gerichte communicatie naar die doelgroep. Daarnaast deden de VGC-partnerorganisaties die kinderen en jongeren bereiken, zoals het CAW Brussel, het JAC en het Vertrouwenscentrum Kindermishandeling, inspanningen om de communicatiedrempels zoveel mogelijk te verlagen en jongeren te bereiken.

Ook het platform Brussels helps ontving vragen van studenten in Brussel. Onder andere door de studenten en de studentenvoorzieningen (stuvo's) van de hogeronderwijsinstellingen aan elkaar te koppelen, werd een aantal studenten concreet verder geholpen. Ook Brik ondernam een aantal initiatieven om studenten te ondersteunen. Daarop kom ik later gedetailleerder terug.

U geeft zelf aan dat uit het onderzoek blijkt dat vooral jongeren met stressgevoelens kampen. U vroeg ook of dat af te lezen valt aan een toename van het aantal meldingen. Die toename is er daadwerkelijk. In die context is het wellicht belangrijk om mee te geven dat niet alleen het COVID-19 virus voor veel angst en onzekerheid zorgt. Ook de *lockdown*maatregelen hebben een reële impact op het mentale welzijn van onze jongeren.

In het algemeen stellen medewerkers van hulplijnen voor kinderen en jongeren vast dat de meldingen over stressgerelateerde klachten en mentale problemen tijdens de quarantaine gestegen zijn. Op het moment dat de vragenlijst voor de studie waar u naar verwijst, werd afgenomen, merkte de hulplijn Awel vergelijkbare tendensen. Zo geeft Awel mee dat er begin april 2020 een piek was in het aantal meldingen over angst en somberheid. Het is niet verrassend dat ook eenzaamheid rond deze tijd haar hoogtepunt kende. Awel stelt vast dat het aantal oproepen over depressie of zelfmoordgedachten begin april 2020 ook erg hoog was, en dat dat aantal zelfs nog steeg eind april en begin mei 2020. In de week van 8 tot 14 mei 2020 kreeg Awel het hoogste aantal meldingen over de thematiek, met dubbel zoveel oproepen als

in dezelfde week in 2019. Het is uiteraard belangrijk om met een vergelijkbare week in een vorig jaar te vergelijken, en niet zomaar met een willekeurige voorafgaande periode. In hulpvragen spelen er immers ook seizoensgebonden effecten. Maar we zien dus wel degelijk een heel sterke stijging. Wat u al aanvoelde, wordt zeker bevestigd door onze partners op het terrein.

Ook de chatbox van het JAC kreeg enorm veel vragen over stress en toegenomen druk op kinderen, jongeren en gezinnen. Die druk ontstond door financiële problemen, een gebrek aan sociale contacten, druk vanuit de school en te weinig ondersteuning bij het afstandsleren en het feit dat vertrouwenspersonen wegvielen. Daarnaast speelden er sterke gevoelens van eenzaamheid en het zich in de steek gelaten voelen. Dat zijn een aantal knelpunten die aan bod kwamen. Het JAC kreeg daarover veel vragen van tieners en jongvolwassenen.

Omdat kinderen en jongeren bij verschillende psychosociale hulplijnen anoniem terecht kunnen, worden gegevens zoals leeftijd niet altijd geregistreerd. Ik kan u dus geen heel precieze gegevens meegeven voor de doelgroep waarnaar u verwijst. Toch zijn de algemene tendensen duidelijk, en ik hoop dat uw vraag voldoende beantwoord wordt met de cijfers en gegevens die ik u nu geef.

U vroeg ook heel specifiek naar welke initiatieven Logo Brussel opgezet heeft rond de mentale veerkracht van Brusselse jongeren. Op de website *logobrussel.be* is er, naast een bundeling van algemene informatie over het coronavirus, ook informatie opgenomen over een gezonde leefstijl in coronatijden. Een volledige rubriek is gewijd aan tips en doorverwijslinks over mentaal welbevinden. Een aantal daarvan zijn specifiek op jongeren gericht. Logo Brussel heeft ook een actieve rol opgenomen om informatie en campagnes rond psychisch welzijn van jongeren te verspreiden via sociale media. Informatie op een website zetten is goed en belangrijk, maar je moet ook naar de mensen toe stappen. Sociale media zijn daarvoor, zeker in deze tijden, een heel krachtig instrument. Zo werd de reeks tips ‘Opkickers voor coronapunthoofden’ rond veerkracht voor 16-plussers gepubliceerd, ook op de Facebookpagina. Sinds 8 juni 2020 verspreidt Logo Brussel regelmatig nieuwe tips die vertrekken vanuit de campagne ‘Check, check, check jezelf’. Dat is een campagne die de Vlaamse overheid heeft opgezet om heel tastbaar en duidelijk de verschillende maatregelen te belichten. Daarin zitten ook campagnes om de veerkracht van jongeren te vergroten.

Uw 4de vraag betrof de rol die de servicedesk Brik heeft opgenomen om studenten bij te staan. Ik kondigde al aan dat ik daarop nog specifiek wilde ingaan. Brik wil studenten in deze moeilijke periode tegemoetkomen en ondersteunen. Daarom ondernam Brik in samenwerking met de stuvo's van de instellingen voor hoger onderwijs enkele acties. De meeste van die acties zijn niet specifiek gericht op het mentale welzijn van studenten, maar door financiële en praktische besommeringen weg te nemen, dragen ze daar wel toe bij. Door de diversiteit van het aanbod kunnen er echt adequate antwoorden worden geboden, omdat zeker een aantal stress- en angstfactoren gelinkt zijn aan financiële en praktische elementen. Ik geef een aantal voorbeelden.

Begin maart 2020 heeft Brik een extra pagina op zijn website gepubliceerd met alle informatie voor studenten omtrent de coronacrisis. Die informatie werd doorlopend aangevuld. Daarnaast is op de webpagina nog altijd een overzicht van de relevante psychosociale hulplijnen te vinden. Die informatie werd op verschillende momenten bijkomend verspreid via de sociale mediakanalen van Brik. Ook hier was de strategie dat dat zowel op de eigen website gebeurde als actief op de buitenwereld toe stappend.

Begin april 2020 voerde Brik ook een aantal compensatiemaatregelen in voor elke student die een kot huurt bij Brik. Brik communiceerde die maatregelen ook naar privé-eigenaars van studentenkamers.

Nadat de federale overheid groen licht gaf, organiseert Brik sinds 18 mei 2020, net als de voorbije jaren, *Study Spaces* op verschillende locaties in Brussel. Dat gebeurt in samenwerking met de VGC. Mijn collega's Pascal Smet en Sven Gatz hebben er mee hun schouders onder gezet. Dit jaar zijn er *Study Spaces* in Muntpunt, in verschillende gemeenschapscentra, Jeugdcentrum Aximax, OCB en het hoofdkantoor van de VGC aan de Émile Jacqmainlaan. Studenten die thuis niet in ideale omstandigheden kunnen blokken of beter presteren als ze in groep studeren, vinden zo een geschikte studeerplek, die uiteraard volledig *coronaproof* werd gemaakt. Dat gebeurde aan de hand van een vooraf opgesteld draaiboek, waarin rekening wordt gehouden met alle voorzorgsmaatregelen.

Op dit moment zijn er 290 plaatsen. Elke student die daarom vroeg, heeft een plaats gekregen. Ook hier wordt nauw samengewerkt met de studentenvoorzieningen om de juiste studenten te bereiken. Het aanbod blijft lopen tot het einde van de maand juni 2020. Sinds eind mei 2020 biedt Brik behalve de *Study Spaces* ook examenruimtes aan voor studenten die thuis geen goede internetverbinding of rustige kamer hebben om in stilte een examen af te leggen.

Het gaat hier allemaal om vormen van praktische omkadering, die een aantal financiële en praktische struikelblokken wegnemen. Ze bieden geen volledig antwoord op alle vragen rond psychisch welzijn, maar ze helpen wel om stress en onzekerheid voor een deel weg te nemen. Zo wordt een aantal mensen een sociale context geboden.

Mevrouw Els Rochette stelde een aantal bijkomende vragen. Zij vroeg hoe het zit met de psychologische begeleiding en op welke manier de COVID-19 middelen zullen worden aangewend om de gevolgen op te vangen. De middelen zullen zeker ook naar de sectoren in kwestie gaan. Het is de bedoeling om ze zeker te versterken, zowel op korte als op langere termijn. We denken immers dat de impact niet enkel tijdens de *semi-lockdown* speelt, maar zich langer zal doen gelden. Daarover bereiken ons steeds meer alarmsignalen. De uitdaging blijft om daarop in de toekomst heel vlot te kunnen inspelen. Het CAW en de welzijnspartners worden erbij betrokken om de gevolgen mee te helpen opvangen.

De heer Fouad Ahidar (one.brussels-sp.a): Het ging hier om een heel belangrijk thema. Daarom hebben we u ook het dubbele van de normale spreektijd gegeven om alle vragen te kunnen beantwoorden. Ik heb dat niet vooraf aangekondigd. Hopelijk hebben de collega's er geen probleem mee.

Mevrouw Khadija Zamouri (Open Vld): Mevrouw de collegevoorzitter, dank u voor uw alweer zeer uitgebreide en interessante antwoorden. Ik vind het een heel mooie manier van werken.

Ik wil niet alles herhalen of beamen wat u hebt gezegd, maar er is iets wat mij alvast zeer gunstig stemt. U zei dat bewustmakingscampagnes en dergelijke weliswaar heel belangrijk zijn, net als plekken inrichten waar studenten terecht kunnen, maar voor jongeren – die het gewoon zijn om op sociale media onmiddellijk een directe reactie te krijgen – is de chat van het JAC, die heel actief is geweest, minstens zo belangrijk. Dát is precies wat jongeren nodig hebben! Ze moeten onmiddellijk respons krijgen, meteen doorverwezen worden naar een

instantie of structuur. Dat helpt hen al flink vooruit. Ik heb zelf zo 2 kinderen rondlopen – 4 in totaal – maar 2 die dit nodig hadden. Ik ben dan zo'n beetje het JAC voor hen...

Zo'n onmiddellijke, directe respons via hun gsm of computer is ontzettend belangrijk. Laten we dat JAC-systeem vasthouden. Mogelijk moeten we het wat meer promoten. Want weten jongeren dat het bestaat? Ach ja, misschien wel; misschien ben ik niet zo goed op de hoogte. Want de jongeren van tegenwoordig...

Het is des te belangrijker omdat er zo veel vertrouwenspersonen wegvielen. Een vertrouwenspersoon kan gewoon iemand zijn die op school of in de jeugdwerking rondloopt, iemand aan wie je nét iets meer kunt vertellen dan wanneer je geïsoleerd thuis zit. Daarom is het zo belangrijk om dat verder uit te bouwen, misschien wat meer te promoten, en ervoor te zorgen dat nu en in de toekomst jongeren ogenblikkelijk weten waar ze terecht kunnen met hun vragen.

Toen ik hoorde dat er dubbel zoveel meldingen bij Awel waren binnengelopen als in mei 2019, kreeg ik daar rillingen van, en die heb ik nog steeds. Daar moeten we absoluut verder mee aan de slag. Het is goed dat we dat hebben vastgesteld, maar nu moeten we ook verder kijken. Waarover ging het precies, wat waren de problemen en de zaken die de jongeren zich zo aantrokken?

Voor de organisatie van de *Study Spaces* feliciteer ik u en de collega-collegeleden om dat allemaal op poten te zetten. Ik denk dat het superbelangrijk is dat we de les trekken, die ik ook heb gehoord, van het directe contact voor jongeren. Jongeren vergaren op een andere manier informatie en willen ook onmiddellijk een klein antwoordje hebben vooraleer ze naar iets substantiëlers gaan.

Mevrouw Els Rochette (one.brussels-sp.a): Misschien is er dan 1 ding positief geweest aan deze crisis. We mogen hopen dat het psychologisch lijden van mensen wat uit de taboesfeer is gehaald. We moeten dat vasthouden en ervoor zorgen dat daarrond geen taboe meer is. Ik onthoud vooral dat er een versterking van die psychologische hulp komt op korte termijn en ook op lange termijn, want het zal inderdaad nog jaren duren. Dat is heel positief.

Collegevoorzitter Elke Van den Brandt: Het is al een paar keer gezegd. Er zitten ook ouders in de zaal, die vanuit die optiek spreken. Er worden dus pogingen gedaan om aan ouders die informatie door te geven, zodat zij die aan hun kinderen kunnen meegeven. Die nummers worden ook via scholen bekendgemaakt. Daarop wordt wel degelijk ingezet om op die manier via de CLB's ervoor te kunnen zorgen dat we de informatie brengen waar ze moet zijn, rechtstreeks naar de jongeren via sociale media enz... Maar dus ook via ouders en scholen proberen we om dat bekend te maken, want dat blijft natuurlijk altijd de uitdaging: ervoor zorgen dat mensen dat weten.

Daarnaast wil ik binnen de VGC zeker niet de pluim ervoor nemen, het zijn de organisaties op het terrein die het doen. Ook vanuit Vlaanderen zijn er een aantal interessante initiatieven. Het project 'Zorgen voor morgen' is een sterk initiatief, alsook 'Veerkracht voor jongeren', dat vanuit Vlaams minister Benjamin Dalle vertrekt. Er zijn dus een aantal positieve initiatieven om erop in te zetten. Wellicht zullen de noden heel groot blijven, maar ik hoop dat er toch een collectief bewustzijn is om daarop in te zetten.

- *Het incident is gesloten.*

Private samenwerkingen in de kunstensector en de rol van het cultuurloket

De heer Mathias Vanden Borre (N-VA): Kunstenaars zijn ondernemers. De goede voorbeelden rond ondernemerschap in de kunstensector verdienen nog meer navolging. Daarom wil de Vlaamse overheid in haar strategische visienota Kunsten & Cultuur ondernemerschap en zelfredzaamheid van kunstenaars en kunstenuorganisaties verder stimuleren.

We stellen vast dat wie afstudeert in het hoger kunstonderwijs, vaak te weinig is voorbereid om zich een realistisch beeld te kunnen vormen van de professionele toekomstperspectieven en hoe men zich kan wapenen. In overleg met de Vlaamse minister van Onderwijs bekijkt de Vlaamse minister van Cultuur hoe het ondernemerschap in de kunstscholeu versterkt kan worden en meer aandacht kan worden besteed aan basale economische principes, elementair bedrijfsbeheer, de sociale rechtspositie van de kunstenaar, administratief recht enz...

Zodra de startende kunstenaars het professionele veld betreden, speelt uiteraard het Cultuurloket een belangrijke rol. Als aanspreekpunt voor alles wat te maken heeft met professionalisering in de cultuursector, cultureel ondernemerschap en aanvullende financiering, vergroot het loket niet enkel de zelfredzaamheid van individuele kunstenaars, maar adviseert het ook de professionele kunstenuorganisaties. De werking van het Cultuurloket werd in 2018 verbreed naar de brede cultuursector.

Zowel het Brussels Hoofdstedelijk Gewest als de Cocof maken melding van een eengemaakt cultuurloket in hun beleidsverklaringen en -akkoorden. Ook in het VGC-Bestuursakkoord wordt verwezen naar de oprichting van een cultuurloket. Maar aangezien er in Vlaanderen vandaag al een goedwerkend cultuurloket bestaat, dat met advies, coaching en begeleiding alle betrokkenen uit de culturele sector wegwijs maakt, zitten wij uiteraard als Vlaamse gemeenschap niet te wachten op een eengemaakt Brussels cultuurloket. Vooral voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest lijkt ons dat bevoegdheidsmatig toch moeilijk en rekt men de benaming van de zogenaamde “biculturele aangelegenheden van gewestelijk belang” opnieuw sterk uit.

Waarom moet er eengemaakt Brussels cultuurloket komen, terwijl Vlaanderen reeds een cultuurloket heeft opgericht voor culturele actoren actief in Vlaanderen én Brussel?

Welke concrete stappen werden reeds ondernomen voor de oprichting van een eengemaakt Brussels cultuurloket? Wat heeft de VGC reeds ondernomen in het kader van de oprichting van een eengemaakt Brussels loket? Trekt het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, zoals de cultuuragenda, ook het project?

Hoe waakt de VGC erover dat het Brussels Hoofdstedelijk Gewest opnieuw geen bevoegdheidsoverschrijding zal begaan op het vlak van Cultuur?

Verder stelt de nota dat samenwerking tussen de kunstensector en private of commerciële spelers geen taboe mag zijn. Een ondernemende en slagkrachtige kunstensector moet de nodige inspanningen doen om aanvullende financieringsbronnen te onderzoeken. Publieke en private samenwerkingen vergroten immers de draagkracht van de kunstenuorganisatie en het maatschappelijke draagvlak *as such*.

Tijdens de vorige legislatuur ontwikkelde Vlaams minister van Cultuur, Sven Gatz, de ‘Conceptnota aanvullende financiering cultuur’. Dit initiatief opende heel wat nieuwe mogelijkheden. De Vlaamse Regering zal de komende tijd de uitgewerkte initiatieven evalueren en waar nodig bijsturen en uitbreiden.

We vinden het uiteraard erg jammer dat er op geen enkele manier aandacht wordt gegeven in de actieplannen van het College aan de vermarkting of samenwerking van de kunstensector met de privémarkt. Actieplannen 1 t.e.m. 4 spreken enkel over de ondersteuning via subsidie bij Kunsten. Het is voor ons de taak als overheid om eveneens de katalysator of incubator van een dergelijke samenwerking te zijn.

Welke inspanningen doet het College vandaag om cultureel ondernemerschap te promoten? Op welke manier plant het College deze belangrijke pijler inzake toekomstperspectieven van artiesten verder te ontwikkelen?

Op welke manier fungeert de VGC als tussenpersoon voor kunstenaars of de kunstensector en de privémarkt?

Mevrouw Lotte Stoops (Groen): Ik ben een beetje in de war. We hebben het hier over de ondernemers-kunstenaars, de kunstenaars-ondernemers en ook over het Vlaams Cultuurloket. Ik zou een bijkomende vraag willen stellen om wat meer duidelijkheid te verkrijgen.

Eerst en vooral is er een verschil in het aanmoedigen tot ondernemerschap en het wegtrekken van alle steun, zodat er enkel zelfredzaamheid overblijft. Laten we het hier nu niet hebben over het fundamentele verschil tussen enerzijds een neoliberale visie, waarbij cultuur vermarkt wordt en met een focus op het bruto nationale product. Dat is op zich niet lomp, want iedereen weet dat iedere cent die je in Cultuur pompt, zelfs in de slechtste sector, 4 euro oplevert en in sommige gevallen zelfs 7 euro. Anderzijds is er de ecologisch-sociale manier om Cultuur te bekijken: cultuur is eten en drinken, slapen en zelfs voortplanting, al dan niet in een parenclub, maar cultuur is een basisrecht en heeft een belangrijke rol in het bruto nationaal geluk.

Laten we het vooral hebben over de link tussen ondernemerschap en het Vlaams Cultuurloket. We zien dat bij het overleven van onze cultuursector de afgekalfde *fair practice* het hele veld doet verdrogen. We merken dat we wel over muren moesten gaan kijken om echt iedereen mee te hebben. De hoorzittingen die over alle beleidsniveaus, ook met Vlaanderen, zijn gevoerd, en ook met u, collegelid Smet, en – heel belangrijk – samen met de sector, gaven zowel bij de sprekers als bij de partijen een gevoel van een momentum en een urgentie voor een structurele en duurzame aanpak voor de hele sector, want die zit vol verschillende statuten en vormen van ondernemerschap.

Wat maakt die culturele onderneming in België zo lastig? De versnipperde bevoegdheden: de inhoud bij de Gewesten, het sociaal, fiscaal en juridisch kader op federaal niveau en bij ondernemerschap denk ik aan Werkgelegenheid, aan federaal minister Nathalie Muylle, aan correcte statuten en *fair practice*. Vele ministers zijn dus bevoegd, wat de efficiëntie en coherentie tegenhoudt. Daar staat nu net die wil om een uniek kunstloket, ‘*un guichet unique*’ centraal. Wij willen ook dat een goedwerkend Vlaams Cultuurloket daarbij betrokken wordt, want het levert uitzonderlijk werk en heeft een enorme expertise. Het is gevestigd in Brussel en zou dus ‘het over de muurtjes kijken’ zelfs nog moeten vergemakkelijken.

Mijn bijkomende vraag aan u, collegelid Pascal Smet, buiten het feit dat ik ook heel geïnteresseerd ben naar welke stappen er reeds zijn gezet voor dat eengemaakt cultuurloket: heeft u reeds concrete synergieën besproken? Komt er een eengemaakt cultuurloket in Brussel en het Vlaamse Cultuurloket? Hoe kunnen de *good practices* van de verschillende loketten, zowel de Franse Gemeenschap als Vlaanderen, in eenzelfde richting worden gestuurd? Zijn er dus al stappen gezet om visies en missies van die bestaande cultuurloketten met elkaar te vergelijken?

Mevrouw Els Rochette (one.brussels-sp.a): Mijnheer Vanden Borre blijft de meerwaarde van een Brussels kunstenloket niet begrijpen, heb ik de indruk. Collegelid Pascal Smet heeft hierop nochtans al enkele malen duidelijk geantwoord. Uiteraard zal dit samen gebeuren met de bestaande loketten en moet het voor de kunstenaars vooral helder en eenduidig zijn, zonder al te veel overlap.

Hier speelt geen communautaire agenda zoals hij vermoedt, maar wel de agenda om Brussel als internationale cultuurstad alle zuurstof te geven. Zeker nu is dat meer dan ooit relevant, want Brussel zit veel te complex in elkaar. Daar moeten we niemand van overtuigen. Dat betekent dat je als kunstenaar op zoek naar steun en begeleiding, terecht kan bij de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, bij de VGC en de Cocof, bij 19 gemeenten, bij Europa, bij de federale overheid en nog bij tal van netwerken en fondsen. Om door dit bos de bomen te zien, is een Brussels loket echt nodig.

U redeneert alsof er enkel homogene Vlaamse Brusselse kunstenaars zijn, maar de realiteit is veel diverser en internationaler, met artiesten die vrij bewegen tussen de verschillende Gemeenschappen. Dat is net de kracht van de Brusselse cultuur. Een Brussels loket kan artiesten doorverwijzen naar alle kanalen die in Brussel actief zijn. Dat kunnen we niet verwachten van het bestaande Vlaamse Cultuurloket. Dat werkt zeer goed en het is uiteraard de bedoeling om daarmee zeer nauw samen te werken.

Tot slot, wil ik even benadrukken dat de beste kunstenaars meestal niet de beste ondernemers zijn. Integendeel, de stress van bergen papier en administratie belemmert zelfs hun creativiteit. Ik zou er zeker voor willen waarschuwen dat we het accent niet te sterk mogen leggen op dit ondernemerschap. Het is zeker positief dat we studenten in kunstopleidingen de nodige *tools* meegeven, maar we moeten er zeker geen ondernemers van maken. We moeten er vooral voor zorgen, door een goede dienstverlening via 1 loket, dat ze zich kunnen concentreren op hun creativiteit, dat ze hun ideeën kunnen omzetten in muziek, theater, *performances*, beeldend werk, zodat ze ons blijven inspireren en verwonderen door een frisse, eigenzinnige blik te geven op onze samenleving.

Ik ben zeer benieuwd naar de mening van collegelid Pascal Smet over het ondernemerschap van de kunstenaars in dat verband.

De heer Jan Busselen (PVDA): Kunstenaars zijn natuurlijk geen ondernemers. Ondernemers zijn ondernemers en kunstenaars zijn kunstenaars. Kunstenaars onderzoeken, experimenteren, verbreden vastgeroeste kaders, tekenen buiten de lijntjes. Als er 1 vastgeroest neoliberaal dogma achterhaald is, dan is het dat kunstenaars als ondernemers tewerk moeten gaan. Dat werd ons verteld in de jaren '90, toen ik mijn opleiding volgde aan het Conservatorium: we moesten eigenlijk ook aan onszelf denken als ondernemers. We mochten kunstenaar zijn waar we wilden in onze vrije tijd en moesten zorgen dat we aan de bak kwamen door commerciële muziek te maken en dus eigenlijk binnen de lijntjes van de markt te kleuren. U kunt zich

inbeelden dat daar helemaal geen enthousiasme voor was. Pas op: rendabele kunst en cultuur is oké. Kunst mag geld opbrengen, maar nu al wordt er enerzijds gespeculeerd op kunst. Kijk naar bv. de exuberante sommen die worden uitgegeven tijdens bepaalde veilingen. Anderzijds zien we kunstenaars die nu gewoon op zwart zaad zitten. Er is dus al een enorme sociale tegenstelling die onjuist is, die echt fout is en dat is het probleem dat we moeten aanpakken.

Kunstenaars zitten er niet op te wachten om hun dossier in het Nederlands of in het Frans te kunnen indienen in de 2de meest diverse stad van de wereld. Ik begrijp het achterhaalde kader niet waarbij kunstenaars ondernemers moeten zijn en hun dossier in het Nederlands moeten kunnen indienen. Kunstenaars willen volgens mij vooral een goed werkend loket hebben dat ervoor zorgt dat er integraal kan worden gewerkt.

Hoe staat het met de samenwerking met de Cocof en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest over het Brussels kunstenaarsloket? Hoe staat het met de premies die naar aanleiding van de coronacrisis werden beloofd?

Collegelid Pascal Smet: We hebben al enkele keren gedebatteerd over het cultuurloket. Mevrouw Els Rochette heeft dit reeds aangehaald. Blijkbaar is de heer Mathias Vanden Borre een beetje hardhorig of wilt hij het niet begrijpen. Het cultuurloket in Vlaanderen werkt zeer goed. Daarover zijn we het allemaal eens, en dat moet zo blijven. Ik wil het onderscheid tussen een *front office* en *back office* nog eens uitleggen. Het Brussels cultuurloket dat wij maken, zal niet alleen in het Nederlands functioneren, maar ook in het Frans en het Engels. We hebben toch de roeping om een internationale stad te zijn, een vrijhaven voor kunstenaars. Gelukkig komen er heel wat internationale kunstenaars naar Brussel, omdat ze vinden dat wij een stad hebben waarin geen dominante cultuur of taal aanwezig zijn. Men kan hier zichzelf zijn. Het is goed om een dergelijk klimaat te creëren.

We merken dat kunstenaars het in deze crisis bijzonder moeilijk hebben. Wat wij met het eengemaakt cultuurloket willen doen, is alle beschikbare informatie vanuit de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, België en internationale mogelijkheden samenbrengen in een *front office*. Zo kunnen mensen gemakkelijk aan die informatie voor ondersteuning. Als zij nadien worden doorverwezen naar een *back office*, dan heb ik er geen probleem mee dat dit het Vlaams cultuurloket wordt voor Nederlandstaligen. Laat ons dus een hybride vorm uitwerken. Daar gebeurde de afgelopen maanden om begrijpelijke redenen niet zo veel rond. Iedereen had problemen bij het uitwerken van allerlei projecten. We zullen dit initiatief niet vergeten. We hebben nog meer dan 4 jaar om dit te laten landen, maar we mogen er niet te lang met wachten. De crisis heeft duidelijk aangetoond dat er noden zijn, zoals mevrouw Lotte Stoops reeds zei. Er is een probleem met versnipperde bevoegdheden. Er is niet altijd afstemming op elkaar, hoewel we dat zo veel mogelijk proberen.

Het cultuurloket moet niet met de bril van een institutionele boekhouder worden bekeken, waarbij men zich afvraagt of Brussel buiten zijn bevoegdheden gaat. Wij faciliteren, wij maken dingen mogelijk. Kunstenaars, gewone mensen, zelfs kiezers van N-VA hebben lak aan wie voor wat bevoegd is. Zij willen gewoon dat dingen gebeuren. *Get things done!* Wij willen dus een loket maken in Brussel om in samenwerking met verschillende *back offices* op een gecoördineerde manier informatie te verstrekken. Ik hoop dat de heer Mathias Vanden Borre dit op een dag zal kunnen ondersteunen. Het is niet omdat wij een Brussels cultuurloket maken dat wij het Vlaamse Cultuurloket zouden ondermijnen. Integendeel, we willen maximale samenwerking.

De heer Mathias Vanden Borre had een vraag over cultureel ondernemerschap. Hij zegt dat kunstenaars ondernemers zijn, en ik ben het daarmee eens. Alles hangt echter af van wat men verstaat onder ‘ondernemer’. Als men daarmee iemand bedoelt die iets onderneemt, uitwerkt of in gang zet, dan klopt het inderdaad. Als ik hem echter het woord ‘ondernemer’ hoor gebruiken, dan vrees ik dat daarmee vaak een *profit man* wordt bedoeld. Daar is voor alle duidelijkheid niets mis mee. Ik heb veel respect voor mensen die iets willen in gang zetten, iets willen uitvinden en daar geld mee willen verdienen. Dat is allemaal geen probleem, zolang het maar redelijk blijft, men zijn belastingen betaalt en solidair blijft met anderen. Ik vind zelfs dat veel ondernemers op dit moment in België geen goed sociaal statuut hebben en dat we daar dringend meer voor moeten doen. Voor mij zijn zelfstandigen de werknemers van de 21ste eeuw. Als de heer Mathias Vanden Borre met het woord ‘ondernemer’ bedoelt dat zij onderdeel worden van de profitsector, dan kan er een probleem ontstaan. Vooral omdat hij het woord ‘vermarketing’ liet vallen. Dan zit men in een ander schema. We gaan er dan vanuit dat kunstenaars zelfbedruipend moeten zijn en winst moeten maken. Als het volk iets lust, zal het wel opbrengen en anders verdwijnen ze. Dat is een school, maar geen goede school. Ik weet niet of hij tot die school behoort.

Ik denk dat het zeer belangrijk is dat men kunstenaar kan zijn, dat zij ‘ondernemers’ kunnen zijn in de nobele zin van het woord, dat ze als pionier dingen in vraag kunnen stellen, dat ze moeten kunnen mislukken en dat ze ondersteund moeten kunnen worden in hun inhoudelijk werk. Dat is de reden waarom in de meeste succesvolle cultuurhuizen een onderscheid wordt gemaakt tussen de zakelijke leiding en de culturele leiding. De zakelijke leiding is er voor de *shit*, als ik me zo mag uitdrukken, en de culturele leiding is er voor de inhoud. Een zakelijke leider moet ervoor zorgen dat de culturele medewerkers niet bezig moeten zijn met allerlei administratieve problemen.

Dat wil niet zeggen dat er geen andere ondersteuning en samenwerking met de privésector mogelijk moet zijn. Ik ben akkoord dat cultuur niet alleen van subsidies afhankelijk moet zijn. We moeten wel blijven subsidiëren omdat de overheid er alle belang bij heeft om ervoor te zorgen. We werken al samen met de privésector. Ik kan het overzicht daarvan later wel geven.

“*Zelfstandigen der aarde, sta op*”, zoals de heer Jan Busselen zei. De strijd vandaag moet zich erop richten om ook zelfstandigen sociale rechten te geven. Die mensen nemen veel risico en dragen heel wat bij aan de samenleving. De manier waarop we hen ondersteunen, moeten we echt grondig durven herbekijken. Het doel is dat er sociale zekerheid voor iedereen is. Natuurlijk moet dan iedereen bijdragen naar vermogen.

De heer Mathias Vanden Borre (N-VA): Het collegelid zegt dat ik hardhorig ben. Ik ben tijdens de coronacrisis wel een jaartje ouder geworden, maar hardhorig ben ik nog altijd niet. Hij zegt dat ik het niet wil begrijpen. Ik wil het echter wel begrijpen, net daarom stel ik de vraag. Ik wil begrijpen waarom het collegelid in de media aankondigingen doet, terwijl er in praktijk nog veel onduidelijkheid is over wat we concreet mogen verwachten. Daarom stel ik uiteraard die vraag.

Collegelid Pascal Smet: Een bestuursakkoord is geen verklaring in de media.

De heer Mathias Vanden Borre (N-VA): Het collegelid zegt dat er geen dominante cultuur is in Brussel. Hierover kunnen we nog eens een debat voeren. Als we bepaalde wijken in Brussel iets dieper bekijken, dan durf ik dit te betwisten.

We weten allemaal dat Brussel de laatste jaren alleen maar complexer is geworden. Ik verwijs naar de Zesde staatshervorming, door zijn partij mee goedgekeurd, die Brussel echt geen deugd heeft gedaan. De 19 gemeenten, alle overheden hebben hier wel iets in de pap te brokken. We moeten dringend tot een vereenvoudiging komen. Ik roep het collegelid op om daar werk van te maken. Wat hij nu doet met het cultuurloket brengt geen vereenvoudiging. Het is gewoon een laag bovenop de lasagne. Die lasagne is al niet meer te slikken op sommige punten. Daarop een extra laag serveren zal geen zoden aan de dijk zetten. Integendeel, ik vrees dat noodzakelijke middelen voor de cultuursector verloren zullen gaan aan een institutioneel loket.

Wat betreft het ondernemerschap geloof ik uiteraard, en dat behoeft geen debat, in de maatschappelijke rol en de rijkdom die cultuur ons biedt. De overheid heeft daarbij een rol te spelen. Subsidies zullen altijd nodig blijven om cultuur een meerwaarde te bieden. Dat is ook heel duidelijk in een nota van Vlaams minister-president Jan Jambon. Er zijn 4 niveaus in de cultuursector die allemaal hun belang en hun rol hebben. Ik wil nogmaals benadrukken dat er tijdens de periode die hier als de gouden jaren van de cultuur wordt beschouwd, namelijk de jaren '80 en '90, veel mogelijk was omdat de overheid veel minder ingreep in de culturele sector. Vele onderzoekers beamen dat. We mogen dus de rol van de overheid nog eens onder de loep nemen. We mogen trots zijn op de culturele rijkdom die we van de vorige generaties hebben geërfd.

Uit het antwoord van Brussels minister-president Rudi Vervoort had ik begrepen dat het Brussels Hoofdstedelijk Gewest geen middelen heeft uitgetrokken voor dit cultuurloket. Bij de begrotingsaanpassing zou dit eventueel nog moeten gebeuren. Het verhaal over de *front office* en *back office* heb ik van hem ook gehoord. Als men vraagt aan het Vlaamse Cultuurloket om *back office* te zijn, dan weet ik niet hoe het collegelid dit verkocht zal krijgen.

Mijn voornaamste bekommernis is dat het collegelid het culturele landschap in Brussel complexer maakt. Daar zijn kunstenaars niet bij gebaat.

De voorzitter: We zullen in het Uitgebreid Bureau de afspraken rond spreektijden bespreken, want alle sprekers nemen extra tijd. Ofwel moeten we de afspraken herbekijken, ofwel moet ik strenger optreden. Iedereen overschrijdt de spreektijden.

Mevrouw Lotte Stoops (Groen): Iedereen spreekt over een lasagne, maar ik zou de metafoer van een cannelloni gebruiken. Bij een lasagne is alles mooi afgescheiden en ligt de ene laag boven de andere. Ik zou willen pleiten voor een mooi rond stuk pasta dat gevuld is met al het lekkers dat Brussel heeft. Graag met een sausje vol interculturaliteit.

Ik denk dat collega Mathias Vanden Borre veel kwaliteiten heeft, maar hij is geen kunstenaar. Het is bijna onmogelijk om het nog complexer te maken. Ik ga ervan uit dat alle kunstenaars die aan de tafel zitten mee nadenken over hoe het net niet complexer kan worden. Ik geloof dat collegelid Pascal Smet daarvan werk maakt.

Mevrouw Els Rochette (one.brussels-sp.a): Ik vond dat het collegelid een heel bevredigend antwoord gaf en ik kijk echt uit naar de verdere ontwikkeling van dat ene kunstenuket. Ik ben overtuigd dat het de zaken voor de duizenden kunstenaars in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest veel eenvoudiger gaat maken. Dat is volgens mij heel belangrijk.

De heer Jan Busselen (PVDA): We zijn 1 jaar na de aankondiging van een Brussels cultuurloket en er is er nog steeds geen. De coronacrisis maakt dit tot een bijzonder jaar, dus het is ergens begrijpelijk. Kunstenaars wachten nog steeds, zoals ze nog steeds wachten op hun premie. Daar heb ik minder begrip voor en daarop kreeg ik geen antwoord. Ik hoop dat er oplossingen komen voor kunstenaars die nu vaak naar verschillende loketten worden gestuurd en in de kou blijven staan.

- *Het incident is gesloten.*

Het Vlaamse noodfonds voor Cultuur, Sport en Jeugd

De heer Mathias Vanden Borre (N-VA): De Vlaamse Regering verhoogt het noodfonds om de coronacrisis op te vangen van 200 naar 265 miljoen euro. Daar bovenop komt nog een bedrag van 31 miljoen euro aan leningen. Van dat fonds krijgt de cultuursector 65 miljoen euro aan rechtstreekse steun, de sportfederaties ontvangen net als de media 10 miljoen euro en de jeugdsector krijgt 15 miljoen euro.

Een derde van het noodfonds, 87 miljoen euro, kunnen steden en gemeenten vrij verdelen over lokale sport-, cultuur- en jeugdverenigingen. Van die 87 miljoen euro gaat 3,17 miljoen naar de VGC. Daarvan is 1,8 miljoen euro voorbehouden voor cultuurbeleid, 800.000 euro voor de ondersteuning van jeugdorganisaties en 550.000 euro voor sport. Nog eens 800.000 euro wordt uitgetrokken voor structurele partners in Brussel zoals Brik, het Huis van het Nederlands en Muntpunt. Het is duidelijk dat de Vlaamse Regering Brussel niet is vergeten in deze moeilijke tijden.

Ook de Brusselse cultuurhuizen kunnen op steun rekenen om de financiële put die de coronacrisis sloeg te overbruggen. *"Het is niet onze intentie om elke euro die verloren ging te compenseren. Dat zou onverantwoord en onbetaalbaar zijn. We willen elke organisatie die voor de coronacrisis gezond was, erdoor helpen"*, aldus Vlaams minister-president Jan Jambon, tevens bevoegd voor Cultuur.

Hoe gaat de VGC die extra middelen inzetten? Worden die extra middelen op korte termijn ingezet of eerder op lange termijn zoals een deel van het COVID-19 fonds?

Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest heeft via de VGC een noodfonds in het leven geroepen voor Cultuur. Hoe zal de VGC beide fondsen aanwenden in verhouding met elkaar?

Mevrouw Lotte Stoops (Groen): De heer Mathias Vanden Borre heeft de extra steunmaatregelen voor Brussel al duidelijk overlopen. Vlaanderen trekt 3,17 miljoen euro uit voor Brussel; 1,7 miljoen euro voor Brugge en 7,35 voor Antwerpen. Volgens welke criteria werden deze middelen verdeeld? Telkens ik vragen stel over de cultuursector, antwoordde het collegelid dat hij op zoek zou gaan naar complementariteit tussen de verschillende beleidsniveaus. Heeft hij reeds zicht op wat Vlaanderen zal doen met deze middelen? Die informatie draagt immers bij om complementair de kunstsector te kunnen helpen.

Het collegelid heeft samengezeten met alle bevoegde ministers, zoals federaal minister Nathalie Muylle en eerste minister Sophie Wilmès, en met de sector. Door de versnipperde bevoegdheden was een dergelijk onderhoud nodig. Deze versnippering leidt tot mazen in het net. Iedereen moest de krachten bundelen om te zoeken hoe iedereen geholpen kon worden.

Een duurzame aanpak vergt convergentie. De vele bevoegde ministers houdt efficiëntie en convergentie tegen. Alle beleidsniveaus en de sector vragen een structurele en duurzame aanpak.

Mijn vragen gaan dus nog een stap verder dan die van de heer Mathias Vanden Borre. Ik hoop dat de middelen niet voor extra *one shots* gebruikt zullen worden, maar wel voor een transitie in de sector. Er zijn investeringen nodig om de cultuursector weer veerkrachtig te maken, zodat ze bij een volgende pandemie niet weer dezelfde dramatische gevolgen moet ondergaan.

Welk bedrag uit deze steunmiddelen wordt voorbehouden voor de langere termijn en wat zal er worden voorbehouden voor het opbouwen van een veerkrachtige cultuursector?

Denkt het collegelid dat het nuttig is om actief veerkrachtige nieuwe cultuurmodellen *incentives* te geven en te ondersteunen? We zien immers veel verschillende solidaire netwerken ontstaan, zoals hulpfondsen, coöperatieven en initiatieven die zich organiseren rond kunstenaars en ondersteund worden door ondernemers, zonder zelf economisch ondernemer te moeten worden zodat ze zich vooral kunnen toelagen en bekwamen in hun discipline.

Zal er gekeken worden naar de complementariteit met de andere beleidsdomeinen en zal het collegelid zoals bij het interministerieel overleg de sector betrekken bij het overleg over de steunmaatregelen en de ondersteunende maatregelen op lange termijn? Iedereen moet nu ondertussen wel beseffen hoe complex de sector is.

Collegelid Pascal Smet: De afgelopen weken en maanden stonden we voortdurend in contact met de culturele sector, via vergaderingen die georganiseerd werden door eerste minister Sophie Wilmès, Brussels minister-president Rudi Vervoort of door vergaderingen die ik zelf georganiseerd heb met de Brusselse culturele sector vorige week. Mijn medewerkers hebben bijna dagelijks contacten gehad met de Brusselse cultuursector en hebben een vrij goed zicht op de situatie in Brussel.

Ik ben het absoluut eens dat we de complementariteit van de verschillende maatregelen moeten aanhouden. Naast de maatregelen op federaal niveau hebben we in Brussel een fonds opgericht van 2 miljoen euro dat premies tot 200.000 euro uitreikt aan organisaties die voldoen aan de voorwaarden. Daarnaast is er een fonds van 5 miljoen euro voor individuele kunstenaars. Ik hoop dat we snel een akkoord kunnen bereiken met de Franstaligen om dat fonds te kunnen operationaliseren, door de juiste toewijzingscriteria te bepalen. Hopelijk kan dat op vrij korte termijn worden afgerond, zodat we vrij snel op een niet-bureaucratische manier het geld kunnen verdelen onder de individuele kunstenaars.

Op het niveau van de VGC hebben we 1,4 miljoen euro voor de cultuur-, jeugd- en sportsector opzij gezet. Dat werd nog niet aangesneden. Een deel daarvan zal worden ingezet voor de *Staycation*, maar dat komt later vandaag nog aan bod.

Nu is er dan de beslissing van Vlaanderen gekomen om 3,17 miljoen euro te geven aan Cultuur, Sport en Jeugd. Momenteel is het nog niet duidelijk hoe dat zal gebeuren, dus of dat via de algemene dotatie of via de sectordecreten zal gebeuren. Daarnaast zal er ook 750.000 euro uitgetrokken worden voor de Paspartoe.

Uiteraard ben ik blij dat Vlaanderen ons extra middelen geeft. We weten nog niet hoe we dat

gaan besteden. Eerst moeten we op Gewestelijk niveau nog bespreken hoe we de 5 miljoen euro aan middelen voor individuele kunstenaars gaan besteden.

Aan Nederlandstalige kant hebben we nu een vrij goed zicht op wat de noden zijn, op de kosten die gemaakt werden en de inkomsten die verloren gingen. We hebben aan Vlaanderen een overzicht gevraagd van wat zij precies in Brussel willen doen, maar dat hebben we nog niet gekregen. Wat zullen ze wel en wat zullen ze niet ondersteunen? Uit welke Vlaamse fondsen kunnen instellingen zoals de Ancienne Belgique of de KVS putten? Wij willen daarover eerst duidelijkheid krijgen en op basis daarvan een complementaire ondersteuning uitwerken.

We moeten inderdaad niet louter *one shots* geven en cheques uitdelen, maar moeten ook iets duurzaam doen. De crisis is nog niet voorbij. We moeten bekijken hoe we de komende maanden op het vlak van Kunst, Onderwijs, Cultuur, Sport, Jeugd, Welzijn zoveel mogelijk geïntegreerd kunnen werken. We moeten voldoende tijd nemen om tegen het najaar op een structurele manier ondersteuning te kunnen bieden. Alles hangt dus af van de inventaris die we van Vlaanderen nog moeten krijgen en dat wij duidelijkheid hebben over hoe de middelen bij ons zullen komen en dan kunnen wij die middelen op een doeltreffende en complementaire manier besteden.

De heer Mathias Vanden Borre (N-VA): Complementair beleid voeren met het Vlaamse beleid is inderdaad 1 van de kerntaken van de VGC. Het is positief dat het collegelid dit wil doen voor de cultuursector. Er zijn zeer grote noden die misschien nog niet allemaal zichtbaar zijn in de cultuursector. Het is een goed uitgangspunt om zo gericht mogelijk onze Vlaamse instellingen en al wie daar indirect mee te maken heeft te steunen.

Iets meer voorbehoud heb ik bij het fonds. Er is nog altijd een akkoord nodig. Het collegelid hoopt het vrij snel te kunnen operationaliseren. Ondertussen zijn we al half juni 2020. Hoe lang zal dit nog aanslepen? Wanneer mogen we dit eindelijk verwachten? In de pers lezen we dat het voor deze en andere sectoren bijzonder traag gaat in Brussel. Dat baart heel veel mensen zorgen, niet alleen de ondernemingen, maar ook de kunstenaars. Het mag niet meer te lang duren. Wij vragen het collegelid om snel de nodige duidelijkheid te verschaffen.

Mevrouw Lotte Stoops (Groen): We moeten inderdaad opletten dat het niet te traag gaat. Als we wachten op wat er vanuit Vlaanderen komt, om complementair te kunnen zijn, dan gaat het ook traag. Als we alles bij elkaar optellen, blijven we met een cultuursector zitten die nog steeds wacht op steun. We zijn blij dat er complementariteit is voor een veerkrachtige sector in de toekomst, op alle niveaus.

- *Het incident is gesloten.*

ACTUALITEITSVRAGEN (R.v.O., art. 60)

De projectoproep Staycation

De heer Mathias Vanden Borre (N-VA): Op 9 juni 2020 lanceerde het College van de VGC de projectoproep Staycation. Dit initiatief dient om zomerse activiteiten sport-, jeugd-, cultuur- en vrijetijdsactiviteiten voor en door Brusselaars te ondersteunen. Het College maakt daarvoor 1 miljoen euro vrij. Projecten kunnen rekenen op steun tot 10.000 euro. De

activiteiten moeten wel plaatsvinden tussen 30 juni en 31 augustus 2020.

In de pers lezen we dat de activiteiten ook moeten plaatsvinden in wijken over het hele Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Maar in het subsidiereglement staat dat *“de Vlaamse Gemeenschapscommissie gedurende de hele zomervakantie van 2020 een aangepast en bijkomend aanbod wil realiseren, verspreid over het grondgebied van het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad of buiten het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad.”*

De deadline om een voorstel in te dienen voor projecten die starten vanaf 30 juni 2020, is eerder krap. Zo kunnen burgers, organisaties, verenigingen en burgerinitiatieven tot slechts 20 juni een voorstel indienen. Een tweede deadline voor projecten vanaf 1 augustus 2020, is vastgelegd op 15 juli 2020.

Is de 1ste deadline niet te krap? Dat is volgende week al.

Hoeveel projecten die starten vanaf 30 juni 2020 zijn er reeds ingediend?

Beschikbare infrastructuur om de activiteiten te laten plaatsvinden, hangt in sterkte mate af van de lokale besturen. In welke mate worden de lokale besturen betrokken in het initiatief van de VGC?

Collegelid Pascal Smet: Ten eerste, waarom is er sprake van een aanbod *“buiten het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad”*? Dat is natuurlijk omdat de VGC daar nu eenmaal een prachtig domein heeft en omdat je met de kinderen bv. ook een dag naar zee moet kunnen gaan.

De heer Mathias Vanden Borre (N-VA): Om welk domein gaat het dan? Eerlijk gezegd wist ik dat niet.

Collegelid Pascal Smet: Het Neerhof in Dilbeek. *Shame on you*, collega Vanden Borre, als u er nog nooit geweest bent. Het is een groot en mooi domein met een avontuurlijke speelweide, waar de Brusselse ketjes terecht kunnen. Ik raad u aan om het eens te bezoeken.

De voorzitter: Kunnen we daar niet samen met de Commissie voor Cultuur, Jeugd en Sport naartoe gaan?

Collegelid Pascal Smet: We zullen samen op date gaan naar de Brussels Metropolitan Area. Naar Dilbeek, waar de Brusselaars thuis zijn.

Ik pik de draad terug op. We hadden de projectoproep inderdaad liever eerder willen lanceren. Oorspronkelijk wilden we dat samen met de Cocof doen, maar dat is niet gelukt. Daarom doen we het nu als VGC alleen.

Die termijnen, 20 juni en 15 juli 2020, zijn uitgewerkt om orde te kunnen brengen in de behandeling van de dossiers, maar we gaan daar natuurlijk soepel mee om. Elk initiatief dat een oké krijgt, moet kunnen georganiseerd worden. We gaan een aanvraag nooit verwerpen omdat ze niet binnen een bepaalde termijn werd ingediend. Als het goede aanvraag is, wordt ze ook behandeld. Daar ben ik heel duidelijk in.

Alles is gebeurd in overleg met de Vlaamse schepenen, die we allemaal aan de lijn hebben gehad en we hebben hen gevraagd wat hun noden zijn. Het project is bedoeld voor individuele burgers, voor organisaties, voor kunstenaars in de brede zin van het woord, voor sportclubs...

Iedereen die een project wil opzetten, kan tot 10.000 euro krijgen om aan de slag te gaan. Het is dus een laagdrempelige oproep om tijdens de zomer activiteiten te organiseren. Het project is een onderdeel van de 1,4 miljoen euro. Ik wil jullie dan ook vragen om het in jullie netwerk te delen. Iedereen uit de sectoren Cultuur, Sport, Welzijn kan activiteiten indienen. Wij zorgen er dan voor dat die mogelijk gemaakt kunnen worden.

De heer Mathias Vanden Borre (N-VA): Het lijkt me een goed voorstel om op studiebezoek te gaan buiten het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Als ondervoorzitter van de Commissie voor Cultuur, Jeugd en Sport steun ik dat zeker.

Maar de VGC neemt dit initiatief dus alleen; collegelid Smet had daar bij mijn eerdere tussenkomsten al voor gewaarschuwd. Wat is er dan juist misgelopen zodat de Cocof er niet bij betrokken is? Waarom is er geen overeenkomst gevonden?

Collegelid Pascal Smet: Dat moet u aan de Cocof vragen.

De heer Mathias Vanden Borre (N-VA): Maar ú heeft wel de onderhandelingen gevoerd. Er moet toch een reden zijn.

Collegelid Pascal Smet: We hebben onze uiterste best gedaan, en het ligt niet aan ons.

De heer Mathias Vanden Borre (N-VA): Ik betreur dat omdat het in het merendeel van de gevallen goed is dat de Gemeenschapscommissies elkaar vinden. Laten we dus maar in het midden laten wat er is misgelopen. Maar ik vind het zeker wel positief dat er zulke initiatieven kunnen komen. We weten dat het een vreemde maar hopelijk ook leuke en boeiende zomer kan worden. U hoort me dus zeker niet klagen over het opzet van het initiatief.

De voorzitter: Ik doe aan de voorzitter van de Commissie voor Cultuur, Jeugd en Sport, collega Lotte Stoops, een oproep om een bezoek te brengen aan Het Neerhof.

Mevrouw Lotte Stoops (Groen): Ik sta open voor alle suggesties.

- Het incident is gesloten.

Maatregelen tegen discriminatie in het onderwijs

Mevrouw Hilde Sabbe (one.brussels-sp.a): Door een medialek hebben studenten aan de Erasmushogeschool Brussel (EhB) hun eigen evaluatie van een mondeling examen kunnen bekijken. Dat was niet zo'n fraai schouwspel. Ik was zelf ook gechoqueerd door de spottende, laatdunkende houding van een aantal leerkrachten, maar het ging nog verder. Een docente lijkt te verwijzen naar een fruitmand bij een studente met een hoofddoek; er wordt smalend gedaan over iemand die 'gelooft in de profeet Mohammed'. Daar kun je toch een bepaalde vorm van racisme achter vermoeden.

Waarom is dat nu zo erg? Onderwijs staat of valt met het vertrouwen tussen de leerkracht en de leerling. Leerlingen moeten het gevoel hebben dat ze in goede handen zijn bij de leerkrachten, dat die leerkrachten het goed met hen voorhebben. Als ze dan merken dat er achter hun rug spottend over hen gesproken wordt, is dat fnuikend voor de vertrouwensrelatie die elke leraar met zijn leerlingen moet hebben.

Ik weet dat deze thematiek ook de voorzitter nauw aan het hart ligt. Om elke belangenvermenging te vermijden, heeft hij me de toestemming gegeven om deze vraag te stellen.

De hogeschool heeft zich intussen geëxcuseerd en heeft gezegd dat er volgens haar geen sprake is van racisme. De leerkrachten zijn wel geschorst en in de toekomst zal er beter gezocht worden naar oplossingen voor de problemen rond diversiteit.

Elke leerkracht in Brussel zou een vorming moeten krijgen rond diversiteit en antidiscriminatie. Mensen uit Vlaanderen komen met de beste bedoelingen terecht in een wereld waar ze niet mee vertrouwd zijn en dat heeft negatieve gevolgen. Zo'n opleiding zou de leerkrachten helpen om de stad en haar studenten beter te begrijpen en discriminatie en racisme te herkennen en te bestrijden.

Het is niet mijn bedoeling om die school met de vinger te wijzen. Ik geloof dat de meeste leerkrachten daar te goeder trouw en met veel inzet elke dag lesgeven. De school heeft trouwens ook een diversiteitsbeleid. Maar we moeten ergens een grens trekken. Voor leerlingen met een migratieachtergrond zit het onderwijs nog steeds vol angels en voetklemmen, en daarom is het vertrouwen in de leerkracht cruciaal. Als je dan merkt dat er achter je rug met je gelachen wordt, is dat funest voor die cruciale vertrouwensrelatie in een onderwijsinstelling.

Heeft het collegelid contact gehad met de hogeschool over dit voorval?

Op welke manier heeft de VGC aandacht voor discriminatie in het onderwijs?

In hoeverre weerspiegelt het Brusselse leraren- en docentenkorps de diversiteit onder haar studenten? Hoe probeert de VGC meer studenten met een migratieachtergrond warm te maken voor het lesgeven, zodat zij ook kunnen doorstromen naar leidinggevende functies?

Wordt in de lerarenopleidingen structureel aandacht besteed aan antidiscriminatie en antiracisme?

Ik hoor dat de school gaat samenwerken met het Hannah Arendt Instituut. Dat is een mooi initiatief, maar het komt wel ná de feiten. Zou het niet de regel moeten zijn in plaats van een vlug goedmakertje achteraf? Zou het geen voorwaarde moeten zijn voor elke school in Brussel? Kan de VGC daar geen voortrekkersrol in vervullen?

Collegelid Sven Gatz: De Erasmushogeschool Brussel is al jaren een vaste partner van de VGC, zowel wat betreft projecten met studenten en docenten, als wat betreft projecten met leerkrachten en aspirant-leerkrachten. We staan dus vrij dicht bij elkaar.

De zaken die uitgelekt zijn, kunnen absoluut niet door de beugel en hebben een grote vertrouwensbreuk in die school, en zelfs breder, blootgelegd. De EhB heeft wel goed en snel

gereageerd. Ze heeft ook aan Unia, de onafhankelijke openbare instelling die discriminatie bestrijdt en gelijke kansen bevordert, gevraagd om zich over dit voorval en deze 'bedrijfscultuur' te buigen en om de hogeschool te helpen deze bladzijde definitief om te slaan. Ook werd er een informatieve campagne naar de studenten opgezet. Maar het vertrouwen zal terug moeten gewonnen worden door een aantal concrete maatregelen. Gezien de snelle reactie van de directie ga ik ervan uit dat dat mogelijk is.

Wat doet de VGC rond deze thematiek? Wij leggen natuurlijk het accent op het leerplichtonderwijs. Binnen haar aanbod besteedt de VGC en het OCB reeds vele jaren aandacht aan inclusie en omgaan met diversiteit in het kleuter-, lager en secundair onderwijs. Het lijkt wel of het OCB alles doet, maar dat is bijna ook zo. Ook hier nemen ze het voortouw voor de basisscholen en secundaire scholen. Ze gaan in op concrete vragen, ze bieden ondersteuning op maat. Die ondersteuning gaat breder dan alleen racisme, want ook het omgaan met armoede, diversiteit en de versterking van sociale en culturele vaardigheden komen daarin aan bod.

Daarnaast worden specifieke vormingen aangeboden: kansen creëren voor kinderen in armoede, taal- en denkvaardigheden ontwikkelen bij kleuters, identiteitsontwikkeling bij kleuters in een superdiverse samenleving, diversiteit en kleuterparticipatie, 'Variëteit, Variëteit', samenleven in diversiteit en radicalisering... Er is ook een 2-daagse opleiding rond omgaan met armoede en diversiteit: Iedereen aan boord en verder 2 leerpaden rond 'racisme en onderwijs' en 'armoede en onderwijs'.

Er is dus een heel pakket aan materialen voorhanden, die een antwoord geven op uw vraag, maar die vaak ook veel breder gaan en hetzelfde doel hebben, namelijk in een superdiverse onderwijsomgeving met alle mogelijke uitdagingen omgaan en er een positief perspectief aan geven.

Het project Kleur bekennen, dat zich specifiek richt op wereldburgerschap, maakt sinds kort deel uit van het reguliere aanbod van het OCB.

Ik heb geen cijfers over de diversiteit in het lerarenkorps bij de hand. Ik zal bekijken hoe ik die kan bezorgen. De analyse van collega Sabbe is alleszins correct: er is nog veel werk aan de winkel. Anderzijds zijn we zeer tevreden dat we nog goede onderwijzers vinden. We moeten natuurlijk de representativiteit van dat korps voor ogen houden.

Zo wordt er binnen het project De Baobab (een samenwerking tussen de vzw EVA BXL en de VGC) de kans gegeven aan Brusselaars om als student-kleuterleerkracht, in een werknemersstatuut, voor de klas te staan. Zij worden daarbij ondersteund om het diploma kleuterleerkracht te behalen.

Daarnaast is er het project BXL ZKT LKR, waarin de VGC, samen met het Brusselse onderwijsveld, een diverse Brusselse onderwijsgemeenschap vormt, met gerichte acties die leerkrachten betreft bij het Brusselse onderwijsveld, hen van elkaar doet leren en anderen overtuigt om leerkracht te worden, of het te blijven.

Het project Ketjes met Talent stimuleert leerlingen uit het diverse Nederlandstalig onderwijs hier in Brussel om voor de lerarenopleiding te kiezen.

Ten slotte, is de VGC recent een samenwerking aangegaan met de vzw Teach for Belgium om meer zij-instromers voor de Brusselse klas te brengen, met ook de nodige aandacht voor diversiteit.

Dat zijn een aantal kleinere ondersteunende projecten die samen in de goede richting gaan. In verband met de lerarenopleidingen staan we als VGC iets verder af van hogescholen en universiteiten.

Ten aanzien van hogescholen en universiteiten gaat het er iets afstandelijker aan toe. De middelen zijn ook niet te vergelijken. Ik kijk in eerste instantie naar de instellingen zelf: ze hebben de mogelijkheid en ook de noodzaak om een diversiteitsplan op te stellen. Het is jammer dat zich zulke incidenten voordoen, maar het is een *wake-upcall* voor deze school en andere scholen om in de context van de voorbije dagen en weken grotere inspanningen te leveren.

Mevrouw Sabbe (one.brussels-sp.a): Uit uw antwoord blijkt dat u het probleem *au sérieux* neemt, maar ik mis een zekere *sense of urgency*. Het was een ontluisterende vaststelling. Ik hoop dat er structurele maatregelen komen.

U zegt terecht dat de VGC werkt met leerplichtonderwijs, maar ook daar kan een diversiteitsopleiding belangrijk zijn. Het is immers niet ondenkbaar dat daar ook racisme bij evaluaties bestaat, iets waar we uitermate alert op moeten zijn.

- *Het incident is gesloten.*

Zomerklassen

De heer Gilles Verstraeten (N-VA): De eerste deadline voor de aanmelding van zomerscholen is inmiddels achter de rug. Scholen uit heel Vlaanderen zijn ingegaan op de oproep van Vlaams minister Ben Weyts om zomerscholen te organiseren. Via die zomerscholen kunnen kinderen en jongeren de leerachterstand verkleinen die ze mogelijk hebben opgelopen tijdens de opschorting van de lessen op school. Door de coronacrisis hebben immers heel wat leerlingen achterstand opgelopen, zeker in Brussel. In Brussel gebeurt dat zelfs vaak in gewone omstandigheden, vandaar dat zomerklassen een broodnodige beleidstool vormen.

De 144 aangemelde zomerscholen zijn goed voor in totaal 734 zomerklassen, die elk plaats hebben voor een tiental leerlingen. Ongeveer 55 % van de aanvragen is gericht op het basisonderwijs, 24 % richt zich op het secundair onderwijs en 20 % heeft een aanbod voor de 2 onderwijsniveaus samen.

Nog nooit was er in Vlaanderen zo'n brede uitrol van zomerscholen. Als N-VA zijn wij enorm blij dat duizenden leerlingen in juli en augustus een leertraject op maat kunnen volgen, gekoppeld aan sport, spel en cultuur. Wegens het succes heeft Vlaams minister Ben Weyts een nieuwe oproep gedaan. Scholen krijgen tot 7 juli 2020 een nieuwe kans om een aanvraag in te dienen. We hebben de voorbije tijd heel veel gevraagd van het onderwijs. Het hoeft dan ook niet te verbazen dat scholen niet de tijd of mankracht hadden om een aanvraag in te dienen, maar nu krijgen ze dus extra tijd. De Vlaamse Regering biedt nog steeds een vergoeding aan van 25 euro per dag en per leerling.

Zeker in Brussel zijn zomerscholen welkom en noodzakelijk. Door de lange sluiting van de scholen kan geen les volgen in de zomer voor bepaalde leerlingen dramatische gevolgen hebben. Veel leerlingen uit het Nederlandstalig onderwijs in Brussel komen tijdens de zomer immers nauwelijks in contact met het Nederlands. We hebben het daar al vaker over gehad en we proberen jongeren in het Nederlandstalig onderwijs ook de weg naar Nederlandstalige sport- en cultuurverenigingen en jeugdbewegingen te wijzen. Zomerscholen zijn een instrument om te voorkomen dat jongeren op 1 september met taalachterstand aan het nieuwe schooljaar beginnen.

Hoeveel Nederlandstalige scholen en andere organisaties in Brussel hebben zich na de eerste projectroep aangemeld?

Moedigt u scholen en eventueel andere organisaties aan om zomerklassen te organiseren?

Blijkbaar gaat de gemeente Oudergem zowel Frans- als het Nederlandstalige zomerklassen organiseren. Dat is goed nieuws en het zou ook goed zijn mocht Oudergem een Nederlandstalige gemeenteschool oprichten, want die is er nog altijd niet. Gaat Oudergem voor de Nederlandstalige klassen samenwerken met de VGC? Zijn er nog andere gemeenten die het voorbeeld van Oudergem volgen?

Collegelid Sven Gatz: Zoals u weet, komt de oproep om zomerklassen te organiseren van de Vlaamse minister van Onderwijs. Alle dossiers zitten dan ook bij de Vlaamse overheid. De VGC heeft met de Vlaamse overheid afgesproken dat ze de coördinatie van projecten in verband met taalstimulering en in een later stadium ook leesbevordering voor haar rekening neemt. De zomerscholen aan zich worden door de Vlaamse overheid georganiseerd.

Scholen hadden tot 5 juni 2020 de tijd om een voorstel in te dienen, wat al bij al vrij krap was omdat overheid en scholen tegen de klok moesten werken. Tot dan toe waren er 19 organisaties, het merendeel scholen, die een project hadden ingediend. Het gaat om het Imelda-instituut Brussel, de Wittouck basisschool van de Stad Brussel, de school aan de Bonekruidlaan van de Stad Brussel, de school in de Verdunstraat van de Stad Brussel, de school in de Consciencestraat van de Stad Brussel, Brede School De Buurt, het Lucernacollege in de Industrielaan en de De Fiennestraat, het Sint-Guido-instituut van Sint-Goedele, de gemeente Anderlecht, de vriendenkring van het COOVI Secundair Onderwijs, gemeentescholen SG 1080 en SG 1081 in Sint-Joost-ten-Node, het Sint-Pieterscollege in Jette, basisschool Kameleon, basisschool Onze-Lieve-Vrouw in Anderlecht, basisschool Lucerna in Anderlecht, vzw Gibbon en vzw Povpo. Ik kan u de lijst uiteraard via de Raad bezorgen.

Ik was nog niet op de hoogte van het initiatief van de gemeente Oudergem, maar ik kan alleen maar toejuichen dat gemeenten, ongeacht de omstandigheden, zomerscholen organiseren. Tot nu toe is er geen contact met Oudergem geweest.

Wat doet de VGC dan wel? Het initiatief om op de oproep in te gaan, lag bij de scholen zelf. De VGC heeft natuurlijk haar eigen zomerschool die, om mogelijke verwarring te voorkomen, van naam verandert. We leggen daar iets meer de nadruk op taalstimulering en gaan onze doelgroep uitbreiden. De zomerschool van de Vlaamse Gemeenschap bekijkt de leerachterstand in het algemeen, al maakt taal daar natuurlijk ook deel van uit.

Onze rol beperkte zich hoofdzakelijk tot communicatie met scholen via onze nieuwsbrief, website en Facebookpagina. We mogen blij zijn dat er veel meer initiatieven worden genomen dan voorheen. Vroeger was er de beperkte zomerschool van de VGC, die nu uitbreiding krijgt. Daarnaast komen er zeker negentien zomerscholen met steun van de Vlaamse overheid en u had het over een initiatief zoals dat van de gemeente Oudergem. Het verheugt me dat veel organisaties wat ondernemen om onze ketjes met leerachterstand te helpen en taalverwerving te stimuleren. Petje af voor wie zich tijdens de zomer wil inzetten.

De heer Gilles Verstraeten (N-VA): Het doet me plezier dat er zoveel initiatieven worden genomen. Ik denk ook niet dat het iets eenmaligs blijft. Vlaams minister Ben Weyts is met een goed idee op de proppen gekomen, dat zijn nut zal bewijzen. Ik hoop dan ook dat de zomerscholen jaarlijks terugkeren, zeker in een stad als Brussel. Het verheugt me ook dat er in Anderlecht veel initiatieven worden genomen. Dat is noodzakelijk voor het publiek in mijn gemeente. We hebben het uiterste van onze scholen gevraagd en daarom ben ik blij dat er een tweede ronde komt. Ik hoop dat veel organisaties en scholen in Brussel erop ingaan.

- Het incident is gesloten.

- De vergadering wordt gesloten om 12.42 uur.

- De Raad gaat tot nadere bijeenroeping uiteen.

BIJLAGEN

Commissievergaderingen - verslag

Commissie voor Welzijn, Gezondheid en Gezin van 2 juni 2020

Vragen om uitleg en vraag

INTEGRAAL VERSLAG

– Stuk 752 (2019-2020) – Nr. 1

Commissie voor Cultuur, Jeugd en Sport van 3 juni 2020

Samengevoegde vragen om uitleg en vraag

INTEGRAAL VERSLAG

– Stuk 753 (2019-2020) – Nr. 1

Schriftelijke vragen – Indiening

Er werden schriftelijke vragen ingediend door mevrouw Bianca Debaets, mevrouw Carla Dejonghe, de heer Mathias Vanden Borre en mevrouw Khadija Zamouri.

TREFWOORDENREGISTER

Actualiteitsvragen

- Zie**
- Projectoproep Staycation
 - Maatregelen tegen discriminatie in het onderwijs
 - Zomerklassen

Armoede in het onderwijs, blz. 10

Corona-exitstrategie van de VGC en mentale veerkracht van Brusselaars en studenten, blz. 23

De aanwervingen voor de gemeenschapscentra, blz. 15

De cijfers over de ongekwalificeerde uitstroom van leerlingen uit het Nederlandstalig onderwijs in Brussel, blz. 3

De mogelijkheid tot telewerk voor VGC ambtenaren, blz. 20

Het aantal oproepen bij CLB's in Brussel, blz. 18

Het Vlaamse noodfonds voor cultuur, sport en jeugd, blz. 35

Interpellatie

- Zie**
- De cijfers over de ongekwalificeerde uitstroom van leerlingen uit het Nederlandstalig onderwijs in Brussel

Maatregelen tegen discriminatie in het onderwijs, blz. 39

Private samenwerkingen in de kunstensector en de rol van het cultuurloket, blz. 29

Projectoproep Staycation, blz. 37

Vragen om uitleg

- Zie**
- Armoede in het onderwijs
 - Corona-exitstrategie van de VGC en mentale veerkracht van Brusselaars en studenten
 - De aanwervingen voor de gemeenschapscentra
 - De mogelijkheid tot telewerk voor VGC ambtenaren
 - Het aantal oproepen bij CLB's in Brussel
 - Het Vlaamse noodfonds voor Cultuur, Sport en Jeugd
 - Private samenwerkingen in de kunstensector en de rol van het cultuurloket
 - Werking van de Examencommissie secundair onderwijs in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

Werking van de Examencommissie secundair onderwijs in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, blz. 13

Zomerklassen, blz. 42